Türkiye'de; faşist Cunta'nın terörü, zorbalığı, yoksulluğu ve demokrasi düşmanlığını artırdığı, .yurtdışında; göçmen işçilerimize yönelen yabancı düşmanlığının azgınlaştığı koşullarda yeni yıla giriyoruz.

Bütün bunlara ilaveten; dünya gericiliği, barış düşmanı güçler silahlanmaya hız vererek ve soğuk savaşı teşvik ederek dünyamızı topyekun bir felaketin eşiğine doğru sürüklemek istiyorlar.

Ne var ki, ülkemizin ve dünyanın özgür geleceğine olan inancımız yediveren gülleri gibi doğurgandır. Çünkü gelecek emekçi halklarındır. Çünkü gelecek umut doludur, aydınlıktır.

1983'ün ülkemiz emekçileri için, tüm insanlık için, dünyada emperyalizme, faşizme ve her türden gericiliğe karşı savaşan halklar için barış, demokrasi ve özgürlük yılı olması dileğiyle, okurlarımızın yeni yılını kutlarız.

ARALIK 1982 SAYI: 14 1,50 DM

Dayanışma

● Halkımız demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmasını bilecek ve Cunta'yı "anayasa"sıyla birlikte tarihin çöplüğüne atacaktır.

Zorbalıkla Geçen "Anayasa"yı Kabul Etmiyoruz

"Referandum" öncesi kaleme alınan geçen sayımızdaki yazıda, kamuoyunda Cunta'nın "anayasa"sına yöneltilen yoğun eleştiriler göz önünde tutulduğunda, "referandum"dan önce bu "anayasa"nın toplum tarafından açıkca reddedilmiş olduğunu belirtmiş ve demokratik bir referandum yapıldığı takdirde "anayasa"ya hayır oylarının ezici bir çoğunluk kazanacağını ileri sürmüştük. Ne ki, Cunta'dan demokratik bir referandum beklemenin de abes olduğunu, generallerin "anayasa"yı zorla onaylatmak için daha baştan beri referandumun temel ilkelerini ayaklar altına aldıklarını ilave etmiştik. Nitekim Cunta, "anayasa" adı altında takdim ettiği orman kanununu kabul ettirmek için yoğun bir terör estirdi. Ve sonuçta da "anayasa"ya % 90'ın üstünde "evet" oyu verildiği açıklandı. Faşist diktatörlüklerini "hukuki temele oturtmak" isteyen zorbalar böylece emellerine "kavuştular".

Burada "anayasa"ya evet denmesi için Cunta'nın işlediği, genel olarak demokrasi, özel olarak seçim suçlarını teker teker saymanın gereği yok. Sadece Cunta şefi konuşacak ve *hayır* demek niyetinde olan yurttaşları tehdit edip, onlara gözdağı verecek, buna mukabil "anayasa"ya karşı olanların iki kelime etmelerine izin verilmeyecek! Bu kadarı bile yeterlidir bu "referandum"un gayrimeşru olması için.

Oysa referandum demek hayati bir konuda yurttaşların görüşlerini almak demektir. İsviçre'de yaşayanlarımız bilir. Bu ülkenin kantonlarında çeşitli konular yurttaşın oyuna götürülür ve "evet mi, hayır mı" diye sorulur. *Evet*ler çok çıkarsa sözkonusu hüküm konur, *hayır*lar çok çıkarsa vazgeçilir. Ve *evet* diyenlere de, *hayır* diyenlere de oylama öncesinde her türlü söz, propaganda ve çalışma imkanı tanınır.

Ama Cunta daha baştan kasıtlı davranmıştır. Anayasa'ya hayır çıktığı zaman ne olacağı —onca uyarıya rağmen— bilerek boş bırakılmıştır. Böylece seçmen daha baştan tek alternatife, "anayasaya evet" demeğe zorlanmıştır. Cunta başı her ağzını açtığında "hayır" diyeceklere ağız dolusu küfretmiş, böylelerini hainlikle suçlayacak ölçüde referandumun temel ilkelerini çiğnemiştir. "Eski siyasiler el altından adamlarını salmışlar, hayır dedirteceklermiş, onlara itibar etmeyin" diyerek "hayır" demeyi suç işlemekle eş anlamlı göstermiştir. Ayrıca muhtarlar çekilip, "sandıktan çıkacak her *hayır* oyu sizin orada kaç tane komünist, bölücü, anarşist olduğunu gösterecek" diye seçmenlere gözdağı verilmiştir. Ve nihayet oy pusulalarının üzerine zarfın dışından görülebilecek şekilde *evet* ve *hayır* yazıldığı, yabancı gazetecilerin bile dikkatini çekmiştir.

Sonuçta seçmenin önemli bir bölümü —hayır dediği takdirde nasıl bir gelişme olacağı, hayır demenin demokrasi

(Devamı 7. sayfada)

CUNTANIN ZAMLARI

Faşist Cunta iki yılı aşkın bir zamandır Türkiye halklarını sefalet ve yoksulluk koşullarında yaşamaya zorluyor. Bu amaçla pervasızca baskı, terör ve zorbalık uyguluyor. Ne ki , emekçi ücretlerinin dondurulmasına, düşük taban fiyatı politikalarına rağmen tekelci sermaye bir türlü düze çıkamıyor, ülke ekonomisi düzelmiyor. Düzelmek bir yana, günden güne biraz daha batağa saplanıyor. Ve gün geçmiyor ki, emekçi halkın sırtına yeni yükler binmesin, yeni yeni zamlar yapılmasın.

Geçtiğimiz ay içinde akaryakıt fiyatlarının artırılmasıyla başlayan zincirleme zamlar, Cunta'nın "tekelcilere selam, zamlara devam" politikasını ve bu politikanın halk düşmanı niteliğini yeniden gözler önüne serdi. Emekçi halkın geliri yerinde sayarken -hatta yer yer kazanılmış haklar elinden alınırken- tüm ihtiyaç maddelerinin fiyatları yükseltildi. Ete, süte, gaza, beze, en temel gıda maddelerine giyim kuşama, ulaşıma, kısacası yaşamın her alanındaki mal ve hizmetlere büyük oranda zamlar yapıldı.

Ticaret Bakanı Kemal Cantürk'ün zamlarla ilgili demeci ise Cunta'nın bu "marifetlerinin" üzerine tüy dikiyor. Cantürk, "biz bu zamları aslında halka iyilik olsun diye yaptık, eğer zam yapmasaydık enflasyon artacak ve ülke yeniden uçuruma doğru gidecekti" diyor. Böylece Turgut Özal'ın 24 Ocak ertesinde, tekelci sermaye sözcüsü olarak "3-4 yılda ekonomiyi düzeltiriz" sözlerinin riyakarlığı açığa çıkıyor. 3 yıla yakın bir zamandır Türkiye Ordu eliyle burjuvazi için "dikensiz gül bahçesi" haline getirilmişken, ne tekelcilerin açgözlülüğü bitiyor, ne de ekonomi düzeliyor.

Cunta'nın Ticaret Bakanının "zamları halka iyilik olsun diye yaptık" derken bir de halkla dalga geçmesi ise, Türkiye halklarınca faşist yönetimin hesap hanesine geçirildi. Bu hesabın tahsil edileceği gün geldiğinde, halkımızın da bu faşist zorbalar için düşündüğü kimi "iyilikler" olduğu anlaşılacaktır.

Bütün faşist rejimler gibi, K.Evren Cuntası da halkı, kitleleri bir koyun sürüsü sanmaktadır. Ne ki, kitleler de Cunta'nın bu "iyilikseverliğine" aynı "iyilikseverlikle" cevap vermesini bilecek ve tekelci sermaye uşaklığı adına öyle ilânihaye at koşturacaklarını sananlara, cirit attıkları dünyanın kaç bucak olduğunu göstereceklerdir.

●

CUNTA ABD'YE YENİ ÜSLER VERİYOR

● Faşist Ankara Cuntası, geçtiğimiz günlerde Türkiye Kürdistanı'ndaki 10'u aşkın havaalanını "modernizasyon" adı altında hem ülkemizdeki emekçi halk hareketine, hem de bölgedeki kurtuluş hareketlerine ve Sovyetler Birliği'ne karşı kullanmak üzere ABD'ye üs olarak veren bir anlaşmayı imzaladı.

Yazısı 4. sayfada

EMPERYALİZMİN YENİ BİR SOĞUK SAVAŞ KOMPLOSU

PAPA'YA SUİKAST OLAYI

● Emperyalizm büyük bir hayasızlıkla, Papa'ya suikasti sosyalist Bulgaristan'ın üzerine yıkmaya çalışıyor.

Batı'lı haber ajansları ve basın yayın organları "Papa suikastı" olayına dünya kamuoyunun ilgisini çekmek için, geçtiğimiz günlerde yeni bir kampanya başlattı. Suikastın hemen ertesinde İtalyan adalet mekanizmasının bu faşist katilin Türkiye'deki ve Avrupa'daki ağababalarının, suç ortaklarının açığa çıkarılmasından adeta kaçınarak, birkaç duruşmayla davayı sonuçlandırması, ilerici demokrat kamuoyunda şüpheler uyandırmıştı. Sanki, Ağca'nın faşist MHP'nin kanlı cinayetlerini uygulayan gözü dönmüş bir katil olduğu gizlenmek isteniyor, Papa suikastinden Abdi İpekçi'nin öldürülmesine kadar uzanan suçlarının tüm sorumlu ve elebaşlarıyla birlikte ortaya çıkarılmasının yolu adeta kapatılmak isteniyordu. Bu nedenle, gerek Papa suikastinin, gerekse Abdi İpekçi'nin öldürülmesinin aydınlatılmasıyla ilgili gelişmeler Türkiye ve Dünya kamuoyunun ilgisini çekmeye devam ediyor.

Ancak bu kez "Papa suikastı" olayı, kimi gizli servislerin mutfağında "pişirilerek" piyasaya sürülüyor. Burjuva basını "Ağca'nın yeni itirafları" başlığı altında bir sürü ipe sapa gelmez, zırva "bilgi"yi dünya kamuoyuna sunuyor. Amaç açıktır. Bu vesileyle Sosyalist Bulgaristan suçlanmak isteniyor. Doğrusu bunda şaşacak bir şey yok. Emperyalizmin başta CİA olmak üzere gizli servisleri böylesi "bilgiler" üretebilecek, hayali senaryolar yazabilecek kapasitededir. Üstelik ellerinin altında CİA'ya kuklalık yapmakta da duraksamayacak eli kanlı bir faşist katil varken, bu iş çok daha kolaydır.

Ancak emperyalizm ve dünya gericiliği bu kez de amacına ulaşamayacak ve güneşi balçıkla sıvayamayacaktır. Tüm barışsever güçler ve ilerici insanlık, artık emperyalizmin bu tür Mc Carthist soğuk savaş komplolarını çok iyi tanıyor. Diğerleri gibi CİA güdümlü bu emperyalist komplo da boşa çıkarılacak ve gerek eli kanlı faşist Ağca'nın, gerekse onun Türkiye ve Türkiye dışındaki suç ortaklarının ve şeflerinin karanlık yüzleri ortaya çıkarılacaktır.

●

EVREN'İN TAKSİM MİTİNGİ

"Futbol maçlarının gözde amigosu Birol mitinge katılanları coşturmak, Cunta lehine tezahürat yaptırıp TV için birkaç görüntü oluşturmakla görevlendirilmişti. Ama amigo Birol'a hangi sloganları bağırtacağı söylenmemiş ya da unutmuştu. Amigo Birol da "Türkiye!... Türkiye!..." diye ya da "En büyük Konsey!" diye miting alanlarında hiç duyulmamış bir sesle ortaya çıktı. Bunda Amigo Birol'un suçu yoktu. Zira o futbol maçlarında seyircilerine söylettiği sloganlardan miting havasına en uygun düşenin bunlar olacağını düşünmüştü. Çünkü, milli maçlarda hep bu sloganlar söylenirdi ve Cunta da 'en milli' takım sayılırdı!.."

(Kasım 1982 tarihli GERÇEK'ten)

DEMOKRASİYİ KAZANMAK İÇİN...

Faşist generallerin ilan ettiği referandum sonucu tüm burjuva basında ve ilerici, demokrat görünümlü çevrelerde hiç itirazsız olduğu gibi kabul edildi. Tek bir sızıltı olsun çıkmadı. "Anayasa tartışmaları" sırasında "Aldıkaçtı Anayasası"nın anti-demokratik, özgürlük düşmanı niteliği üzerine demediklerini bırakmayanlar dahi aynı taslağın hemen hemen aynen -hatta birçok bakımlardan daha da gericileştirilmiş olarak- generaller tarafından sözde milletin "onay"ından geçirilmiş olmasına alkış tutmakta kimseden geri kalmadılar. Referandumdan önce "Hayır" alternatifini savunmanın yasaklanması, Evren'in yurt gezilerinde savurduğu tehdit ve şantajlar, oylamanın Ankara ve İstanbul'da birkaç göstermelik "serbest bölge" dışında tam bir militarist terör atmosferi altında yapılmış olması, hepsi unutuldu gitti. Referandum öncesinin demokrasi ve özgürlük şampiyonları, kendi korku ve paniklerinin günahını çaresiz bırakılmış halkın üzerine atarak,"Halk böyle istedi, o halde bu anayasanın başımızın üstünde yeri var" havasına girdiler. O kadar ki, Evren ve şürekası belki de hiç ummadıkları bir "zafer halesi" ile taçlandırılarak şimdi adeta bundan sonraki tüm demokratik beklentilerin odak noktası ve cazibe merkezi haline getirilmek isteniyorlar.

Türkiye'nin ve Türkiye halklarının bugünkü hayli ileri ekonomik ve sosyal gelişkinlik düzeyinde, demokrat ve ilerici geçinen çevreler için ne hazin ve utanılası bir şarkkâri tutum ya da taktik!

Güçlünün elini öpüp ondan, hiçbir zaman göstermediği ve göstermeyeceğini de sözüyle de eylemiyle de ispat ettiği davranışlar beklemek yalnız abesle iştigal etmek değildir. Aynı zamanda, güçlünün karşısında çağdaş yurtdaşlıktan istifa edip, kadim köleliği kabullenmek, zalimden şefaat dilenmektir.

Oysa demokrasinin özü sözü bir düşmanlarından iyi niyet ve anlayış bekleyerek -dilenerek demek daha doğru- demokrasi ve özgürlük elde edilemez. Demokrasiyi kazanmak gerekir; onun için de demokrasiyi yıkan özgürlük düşmanlarıyla açıktan savaşmak gerekir. Faşist generallerin anayasası onların demokrasi ve özgürlük düşmanlığının ana belgesidir. Bu anayasayı işletmemek, halk düşmanlarının bu anayasa ile kendilerine açmak istedikleri tüm yolları tıkamak, giderek onu tarihin çöp sepetine atacak yeni güç dengelerini oluşturmak, bu yolda güçlerin bir an önce birleştirilmesinden somut bir anti-faşist iktidar programını oluşturmaya kadar ne gerekiyorsa layıkıyla ve vakit geçirmeden yerine getirmek, tüm demokrasi güçlerinin, tüm gerçek ilerici ve demokratların boynunun borcu olmalıdır.

●

GÖRÜLMEMİŞ ÖĞRETMEN KIYIMI

Ülkemiz Türkiye'de, faşist askeri Cunta ve onun kukla hükümeti dünyada eşine rastlanmayan bir boyutta öğretmen kıyımı yapıyor. Öylesine vahşi bir kıyım ki, Avrupa basınına haber konusu oluyor. Fransız basınına göre son iki yılda Türkiye'de 10.000'i aşkın öğretmen işinden atılmış. Alman basını Türkiye Milli Eğitim Bakanlığının açıkladığı "İç Hizmet Talimatnamesi" ile öğretmenlere konulan yeni yasakları duyuruyor.

TÖB-DER kapatıldıktan, yedi üyesi işkencede katledildikten ve yöneticileri faşizmin zindanlarına atıldıktan sonra, faşist cunta "Rotasyon" adı altında ilerici ve de-

(Devamı 7. sayfada)

REAGAN'IN RİYAKAR POLİTİKASI

Leonid Brejnev'in ölümü üzerine Beyaz Saray'dan kaynaklanan yeni bir ikiyüzlülük politikası sergilendi.

Emperyalizmin en gerici çevreleri ve yumuşamanın en azılı düşmanları sözümona barış temennilerinde (!) bulundular.

Bu sözde barış yanlısı demeçler, nutuklar, içtensiz çağrılar Reagan'ın başını çektiği Beyaz Saray ve Pentagon gerici çevrelerinin yeni bir riyakârlığıdır.

Detant'ı kundaklayanlar, detant'tan yana olamazlar. Barışı torpilleyenler, barışa hizmet edemezler.

Detant'ın sosyalizme ve sosyalist sisteme yaradığını ve önlenmesi gerektiğini açıklayan Reagan'ın şimdi barış nutukları atmasının sebebi ne olsa gerek:

(Devamı 7. sayfada)

F.Almanya'nın Cunta'ya Yardımı

Federal Almanya'nın bu yıl için Türkiye'ye taahhüt ettiği 413,5 milyon Mark'lık ekonomik ve 1983 yılı için öngördüğü 130 Milyon Mark'lık askeri yardımlar, Federal Parlamento'nun dışişleri ve ekonomik işbirliği komisyonlarının yaptıkları toplantılarda görüşülerek onaylandı.

Bilindiği gibi bundan bir süre önce CDU/CSU-FDP hükümetinin Dışişleri Bakanı Genscher Türkiye'yi ziyaret etmiş ve hazırladığı raporda, Türkiye'nin NATO'nun Güney Doğu kanadındaki önemi nedeniyle yardımların yapılması doğrultusunda teklif getirmişti.

Bonn'daki Kohl-Genscher gerici koalisyon hükümeti bir yandan F.Almanyadaki yabancı işçilerin, özellikle de Türkiye'li işçilerin ekonomik demokratik haklarını kısarken, öte yandan her türlü insan haklarını ayaklar altına alan ve Türkiye'yi 45 milyonluk bir hapishaneye çeviren faşist Cunta'ya ekonomik ve askeri yardım kararı alıyor.

Bu olay yurt dışındaki Türkiye'li göçmen işçilerin kendi ekonomik ve demokratik hakları için mücadelelerinin, nasıl da Cunta'ya karşı mücadeleyle içiçe olduğunun en son ve en açık örneklerinden biridir.

Bonn'daki gerici koalisyon hükümetinin ekonomik krizi bahane ederek çocuk ve işsizlik paralarımızdan kestiği milyonları, Türkiye'yi bir yangın yerine çeviren Cunta'ya vermesine göz yummayalım.

GENERALLERİN "ANAYASA"SI

DAYANIŞMA'NIN SORUŞTURMASI

7 Kasım 1982'de Cunta'nın düzenlediği referandum sonucu "anayasa" taslağı halkımıza zorbalıkla "kabul" ettirilmiştir. Gazetemiz, Türkiye'de referandumdan önce yaygın kesimlerin sert tepkisine yol açan bu "anayasa" üzerine yurt dışındaki çeşitli örgüt ve kişilerin görüşlerini yansıtmayı bir görev bilmişti. Soruşturmamıza gelen cevaplar Dayanışma'nın 13. sayısında yayınlandı. Bu defa da referandum sonucu üzerine aynı örgüt ve kişilerin görüşlerini yansıtmayı bir görev sayıyoruz.

Anayasa referandumu, Cunta'nın başı Evren tarafından, anayasaya hayır diyenlerin vatan hainliğiyle suçlandığı bir ortamda gerçekleştirildi. Parti, sendika ve dernekleṛin kapatıldığı, ağır fiili ve psikolojik baskı ortamında, oylama öncesi en masum eleştirilerin dahi yasaklandığı bir ortamda yapılan oylamaya referandum bile denmez. Kaldı ki, mavi renkli "red" oylarının, zarfların dışından açıkça görüldüğü artık biliniyor. Bilinmeyen tek şey Cunta'nın oylama sonuçlarını ne miktarda ters yansıttığıdır. Sonuçlar üzerinde oynandığını, İstanbul sonuçları ortaya koyuyor.

Bilindiği gibi Evren'in anayasayı tanıtma mitinglerinden İstanbul'da yapılanı, tam bir fiyasko idi. Taksim'de yapılan mitinge yabancı basına göre 25.000, güvenilir gözlemcilere göre 15.000 kişi katıldığı belirlenmişti. Onların da çoğunluğunu okullardan zorla getirilen öğrenciler teşkil ediyordu. Referandum öncesinde İstanbullular Evren'i açıkça protesto ediyorlar, onu dinlemeye gitmiyorlar. Sonra da aynı İstanbullular, oylama günü sandığa gidip, Evren'i ve anayasasını % 90 bir çoğunlukla onaylıyorlar (!) Olacak ve inanılacak gibi değil. Yakın geçmişte yüzbinlerin toplandığı ve ara caddelere taştığı Taksim alanı tarihinin en cılız mitingini yaşıyor Evren'le. Taksim'de ancak bir merasim birliği sayılabilecek 15.000 kişi birkaç gün sonra 2,5 milyona nasıl fırlayabiliyor. Bu mucizeyi ancak Evren Cuntası'nın uzmanları gerçekleştirebilirdi.

Cunta'nın anayasası ortadadır. Cunta bu anayasaya dayanarak, üstelik "halkın % 90 çoğunlukla kabul ettiği anayasa" demagojisine de sık sık başvurarak, en az yedi yıl daha halkın ensesinde boza pişirmeye çalışacak. 7 yıl sonra, Cunta ortadan çakilse bile, demokrasi ile uzak-yakın bir ilgisi olmayan "anayasa" yürürlükte kalacaktır.

Demokrasiden yana olan güçlerin, kurumların, tek tek kişilerin bu durumu kabullenmesi olanaklı değildir. Ancak bugüne kadar olan dağınıklık sürerse Cunta ve anayasası kalır. Cunta'dan şikayetçi olanların, anayasanın getirdiği sürekli baskı düzeninden rahatsız olanların birlikte mücadele etmeyi öğrenmeleri gerekir. Ancak demokrasi güçlerinin birliği Cunta'nın anayasasını hükümsüz kılar.

Gültekin GAZİOĞLU
TÖB-DER Genel Başkanı

Anayasanın referandum öncesi gerçekten büyük tepki çektiği ve eleştirilere uğradığı söylenebilir. Komünistler, devrimci-demokratlar, ilerici-demokrat bilinen tüm yazar, sanatçı, bilim adamı, sendikacı, kimi Türk-İş yöneticileri, CHP'den başlayarak AP ve MSP yetkilileri, insan haklarını bütünüyle ortadan kaldıran bu "Cunta fermanı"na karşı çıkmışlardı. Karşı çıkanların temsil ettiği -ya da etmesi gerektiği- kitle göz önüne getirilince, "hayır"lar az çıkar kaygusu bir yana, asıl bu "anayasa"ya kimlerin evet diyeceği doğrusu merak konusu haline gelmeyecek gibi değildi.

Ancak bu görünümün yanıltıcı olduğunu referandum sonuçları ortaya koydu. Böylece demokrasi cephesi içinde yer alan güçlerin faşizme karşı mücadelede yeterli bir birliktelik sağlayarak, emekçi halkın demokratik özlemleri için henüz bir alternatif oluşturamadıkları, AP ve CHP yöneticilerinin ise anayasaya karşı oldukları halde tabanlarını bu doğrultuda yönlendiremedikleri -ya da yönlendirmedikleri- açığa çıktı. Hile yapılmış mıdır? Yapılmışsa nasıl ve ne kadar yapılmıştır gibi iddia ve tartışmalar ciddi oldukları takdirde, Cunta'nın sahteciliğini ve riyakarlığını bir kez daha sergilemek gibi yararlı bir işe hizmet ederse de, bize önümüzdeki mücadele dönemi için fazlaca bir perspektif açmaz. % 90'lık referandum sonuçları belki bundan daha fazla Cunta'nın baskı ve zorbalığı ile izah edilebilir. Gerçekten, oylama öncesi 'hayır' diyenlerin ve diyeceklerin hakkından gelineceği yolundaki tehditler, muhtarların çekilmesi, faşist subay ve polislerin gerek referandum öncesinde, gerekse referandum sırasında -sandık başında- gözdağı vermeleri tek başına bu referandumun gayrimeşru sayılması için yetip de artmaktadır.

Ancak baskı ve zorbalık ne denli şiddetli olursa olsun, örgütlü halk güçlerinin zalimleri başlarından defederek, haklarını ve özgürlüklerini kazandıkları da tarihi bir gerçektir.

İşte Türkiye'de de faşist Cunta'ya karşı demokrasi güçlerinin örgütlü mücadelesini seferber edebilmek, önümüzdeki dönemin en acil ve belirleyici görevidir. Bu görev başarıldığı an, Evren ve şürekasının da ayni faşist İran Şahı gibi dünyada kaçacak delik arayacağına kuşku yoktur.

Aydın YEŞİLYURT
DİSK 7 Bölge Temsilcisi

7 Kasım'da yapılan "anayasa" referandumunda Cunta ve yandaşlarının da inanamayacağı, % 91'lik bir çoğunlukla sözümona "anayasa" halk tarafından kabul edildi.

Bir defa şuna bakmak zorundayız. Bu kara kitap oylaması hangi şartlarda referanduma sunuldu. 12 Eylül'den bu yana Türkiye halkı üzerinde baskı ve terörünü sürdüren Cunta bu "anayasa"ya karşı çıkan herkesi vatan hainliği ile suçlamıştır. Daha da ileriye giderek bu "anayasa"nın red edilmesi halinde askeri idarenin devam edeceğini söyleyerek işçi sınıfımızı ve diğer demokrasi güçlerini tehdit etmiştir.

7 Kasım referandum oylamasından önce de şunu çok iyi biliyorduk ki, silah zoru ile ülke yönetimine el koyan faşist Cunta'ya tüm sol güçler karşıdırlar ve onun "anayasası"na da karşı oldular. Öbür yandan Kenan Evren yapmış olduğu konuşmalarda CHP'lileri ve AP'lileri kastederek bu "anayasa"ya hayır oyu verilmesi için birçok milletvekilinin dolaştığını açıklamıştı. Yine MSP yöneticileri ve taraftarları da başından beri Cunta'ya muhalefet ettiler, oylama öncesinde hem yurt içinde, hem yurt dışında bildiriler dağıtarak bu "anayasa" ya hayır oyu kullanılması gerektiğini açıkladılar.

Demek oluyor ki bu yasaklar kitabına evet diyenler MHP , Turan Feyzioğlu ve yandaşlarıdır. Yukarıda izah etmeye çalıştığım tabloya göre bu sözüm ona "anayasa" en geniş halk güçlerimiz tarafından red edilmiştir.

İşçi sınıfımız bir defa bu yasaklar kitabına niye oy versin. İşçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK kapatıldığı için mi, grev, toplu sözleşme yapma hakkı elinden alındığı için mi, kanı ve canı bahasına mücadele ederek kazanmış olduğu haklara el konulduğu için mi, işçi sınıfının hak ve menfaatlarını savundukları için yöneticileri idamla yargılandıkları için mi, YHK'nın kendilerini açlığa ve sefalete sürükleyici kararlar aldığından dolayı mı bu "anayasa"ya evet diyeceklerdi? İşçi sınıfımız ve en geniş demokrasi güçleri bu anayasaya oy vermemişlerdir. Cunta'nın % 9 olarak göstermeye çalıştığı hayır oyları kesinlikle doğru değildir. Öte yandan Cunta'ya verilen evet oyları ise, faşist Cunta'nın biran evvel halkımızın başından defolsun diye alternatifsizlikten verilen oylardır.

Şunu açıkça kabul etmek zorundayız. 12 Eylül'den sonra biz demokrasi güçleri kendi aramızda birliği sağlayamadık. Geniş emekçi halk kitlelerine alternatif sunamadık. En acısı da bu "anayasa"ya karşı olan güçlerin yurtiçinde ve yurtdışında birlikte iş yapmalarını bile sağlayamadık.

Yaşar ARIKAN
DİSK GYK üyesi

Türkiye'deki askeri faşist Cunta'nın bir kışla nizamnamesinden öteye hiçbir anlamı ve amacı olmayan "anayasa" taslağının, yapılan referandumda % 90'ın üzerinde "evet" oyu almasının çeşitli nedenleri vardır.

Bu nedenleri açıklamadan önce şu kesin inancımı belirtmeliyim ki, bu "anayasa"nın Cunta'nın resmi ağızlarından belirtildiği gibi % 90'ın üzerinde "evet" oyu alması, her türlü hile ve tehdite rağmen mümkün değildir. Böyle bir sonuç Cunta yetkililerince önceden saptanmış ve bu saptamaya uygun olan bir "sonuç" ilan edilmiştir. Yunanistan'daki faşist kara albaylar cuntası da, Şili'deki faşist askeri rejim de anayasalarının referandumlarda böyle bir kabul gördüğünü ilan etmişlerdi.

Kaldı ki, % 90'lık bir "evet" oranı (bu denli kaba uydurmacası beklenmemekle birlikte) dünya demokratik kamuoyu için bir sürpriz olmamıştır.

Böyle bir sonucun gerçek olduğunu varsayarsak bu sonucun alınmasını oluşturan nedenlere gelince:

a) Cunta öyle bir referandum yapmıştır ki, onun "anayasası"na "HAYIR" dendiğinde durumun ne olacağı karanlıkta, belirsizlik ve bilinemezlikte bırakılmıştır. Daha açık bir deyişle, askeri faşist Cunta'nın devamına yol verecek bir ortamın doğmasına "hayır"ların çokluğu olanak sağlayacaktı.

b) Referandumdan önce "hayır" için yapılacak her türden çalışma yasaklanmış, bu çalışmayı her şeye rağmen yapanlar hain ilan edilmiş ve hapisanelere doldurulmuş ve Türkiye halklarına gözdağı verilmiştir.

c) Buna karşılık faşist yönetim, devletin akla gelebilen her türlü olanağını "evet" için seferber etmiştir.

d) Başta Türkiye Kürdistanı olmak üzere, tüm Türkiye'de devletin güvenlik güçleri dehşetli bir baskıyla halklarımızı terörize etmiştir. Onları "evet" demedikleri takdirde "kırk satırın ya da kırk katırın" beklediğini zulüm ve işkence örnekleriyle tebliğ etmiştir.

e) Türkiye'deki komünistler, devrimciler, demokratlar, yurtseverler her türden olumsuzluğun üstesinden gelerek bu konudaki çalışmaları birleştirmesini ve yaygın bir propagandayı gerçekleştirememiş, dolayısıyla Türkiye halklarına güven verememiştir.

f) CHP-AP-MSP, bu konuda kimi fısıltılar ve sızlanmalar dışında, ciddi, elle tutulur, yoğun bir mücadele içine girememiş, girmemiştir.

g) Tüm bu ve başkaca nedenlerden dolayı Türkiye halkları (Yunanistan ve İspanya'da faşizmden çıkış dönemlerinde olduğu gibi) aşamalı, daha yumuşak ve daha geniş zaman dilimi içinde bir demokrasiye geçişi tercih durumunda kalmıştır, denilebilir.

Referandum öncesi ile sonrası (demokrasi açısından) arasında bir değişiklik söz konusu değildir. Faşizm, yüzüne mütebessim bir maske geçirmeye çalışmaktadır.

Faşist yönetim ile "anayasa"sının hatta daha sonra çıkaracağı siyasi partiler ve seçim yasalarının arasında doğrudan bir bağlantı vardır. Bunu böyle bilip, faşizmi altetmeye yönelik çalışmalara daha bir hız vermekten başka bir yol yoktur.

Demokrasi güçlerinin önündeki acil görevde bir değişiklik olmamıştır: Bilimin ve tarihin deneylerinin ışığında FAŞİZMİ ALAŞAĞI ETMEK.

M. Tekin ÜSTÜN
TÖB-DER GYK Üyesi

1. Bu anayasa, bırakınız sosyalizm, sosyal haklar...vb: şeyleri, doğrudan doğruya "insan" düşmanı, "özgürlük" düşmanı bir metindir. Referandumda yüzde doksanın üzerinde "kabul" oyu almasını normal karşılıyorum. Bu türlü oylamalardan yüzde 98,99 gibi sonuçlar çıkıyor. Tamamen demokrasi dışı bir ortam vardı. 12 Eylül'den önceki terörle, sonraki terörle halk şaşkına çevrilmişti. Bunun yanında her çeşit teh-

"CUNTA ANAYASASINA HAYIR" KONFERANSI

DAYANIŞMA'nın geçen sayısında haberini verdiğimiz "CUNTA ANAYASASINA HAYIR" Konferansı, Ekim ayının 30 ve 31'nci günleri F.Almanya'nın Köln şehrinde yapıldı.

Türkiye demokrasi güçlerinin yurtdışındaki temsilcilerinin ortaklaşa düzenleyip hazırladıkları konferansa Türkiyeli ve yabancı birçok siyasi parti, sendika, demokratik kitle örgütü delegasyonları ile anti-faşist mücadelede yer almış kişiler katıldı. Ayrıca konferansa çeşitli nedenlerle katılamayan birçok örgüt ve kişiden de dayanışma mesajları geldi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, TÖBDER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu, DİSK Yürütme Kurulu üyesi Kemal Daysal, Barış Derneği Genel Sekreteri Enis Coşkun, Alman Komünist Partisi Prezidyum üyesi Karl Heinz Schröder, Fransız Komünist Partisi'nden Leonard Goodenough, Yunanistan Komünist Partisi'nden Adamos Dimitrios, Dünya Sendikalar Federasyonu'ndan Brian Price, CGT'den Jacques Tixler, İngiltere'den parlamenter ve İşçi Partisi temsilcisi Bop Parry, Danimarka Komünist Partisi temsilcisi Hanne Leni Anderson, İngiltere TUC'ya bağlı Bilimsel, Teknik ve İdari Personel Sendikası Yürütme Kurulu üyesi Alan Brown ve Dünya Barış Konseyi üyesi ve Fransa Barış Hareketi temsilcisi avukat Francoise Caldor'un da hazır bulundukları ve birer konuşma yaptıkları Konferansın açış konuşması yurtdışındaki siyasi sürgünlerin en yaşlısı sıfatıyla TİP Genel Başkanı Behice Boran tarafından yapıldı. Konuşmasına "Avrupalı demokrat ve ilericilerle Türkiye'nin demokrasi güçleri arasındaki dayanışmayı dile getiren, somutlaştıran ve bu nedenle uluslararası bir nitelik ve önem kazanan bu konferansı açmakla onur ve haz duyuyorum diye başlayan Boran, konferansın önem ve niteliğine değindikten sonra Türkiye'de olup bitenlerin ve daha da olacak olanların Avrupa'da demokrasi ve barışın korunmasıyla yakından ilgili olduğunu belirtmiş ve Cunta'nın bu anayasayla nasıl bir devlet yapısı öngördüğünü örnekleriyle anlattıktan sonra, sözlerini şöyle bitirmiştir: "Türkiye de içinde bulunduğu bu karanlık dönemi er ge geç atlatacaktır. Amacımız, mücadelemizin gerekçesi bunun geç değil, olabildiğince erken gerçekleşmesini sağlamaktır. Bunu el birliğiyle başaracağımıza olan inancımızın çoşkusuyla hepinizi tekrar selamlarım."

Konferansda bir konuşma yapan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, sözlerine "anayasayla ilgili bir toplantı, fakat 'anayasa' için söylenecek fazla bir söz kalmadı. Çünkü bu 'anayasa'nın kabul edilebilir bir tarafı olmadığını ayan beyan herkes biliyor" diyerek başladıktan sonra, "orman yasasının yazılı hale getirilmiş bir şekli" olarak nitelendirdiği Cunta anayasasının insan hak ve özgürlüklerini nasıl ayaklar altına alıp çiğnediğini örnekleriyle göstererek, konuşmasını şöye bi..rmiştir: "Bizim için 8 kasımdan sonra en önemli görev, yurt dışında olalım, yurt içinde olalım, yurt içinde tüm anti-faşist güçleri bir demokrasi cephesi altında birleştirmek ve 'anayasa'ya hayırcı, yani Cunta'ya hayırcı potansiyeli mücadeleye seferber etmektir. Burda, dış ülkelerden, dünya kamuoyundan bize gelecek olan desteğin ve yardımın büyük önemi vardır. Yoldaşlarımız, enternasyonal dayanışma içinde bulunan tüm demokratik güçler unutmamalıdır ki, bugün Evren Cuntası, Orta Doğu'da barut fıçısı üzerine konmuş bir dinamit lokumudur ve bu dinamit lokumunun fünyesi her an patlatılmaya hazırdır. Üstelik de sadece bölgeyi ilgilendirmemektedir, dünya barışını ilgilendirmektedir. Avrupanın neresinde olursa olun, dünyanın neresinde olursa olsun bütün halkların çıkarı, bütün demokrasi güçlerinin çıkarı Evren Cuntasının bir an önce defedilmesinden yanadır. Bunun için karşılıklı dayanışma, destek bütün dünyanın çıkarına, barış mücadelesinin çıkarınadır.

Burada somutlanan enternasyonal dayanışma bizleri yürekten sevindirmiştir. Avrupa'nın çeşitli ülkelerinden gelen, çeşitli delegasyonlara ülkemizdeki demokrasi mücadelesi için gösterdikleri duyarlılık için şükran borçlarımızı buradan bildirmek bir görevimizdir. Biz bu nedenle mücadelemizin çok daha büyük destek göreceğine, ve faşizme karşı mücadelenin hızla ilerleyeceğine gerçekten güveniyoruz. Ve inanıyoruz ki, işçi sınıfımızın başını çektiği demokrasi güçleri Evren Cuntasını 'anayasa'sıyla birlikte tarihin çöplüğüne atmasını bilecektir."

Konferansa ayrıca Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, ABD Komünist Partisi Genel Sekreteri Gus Hall, Mikis Theodorakis, Profesör Server Tanilli, TKP Genel Sekreteri İ.Bilen, TUC-İngiliz Sendikalar Birliği Genel Sekreteri Lional Murray ve SPD Milletvekili Klaus Thuesing de birer dayanışma mesajı göndermişlerdir.

dide de mâruz kaldı. Öte yandan halk tamamen siyasal altarnetifsizdi. Başkaca bir siyasal alternatif görmüyordu ki, "hayır" diyecek gücü kendinde bulsun. Gene de "hayır" diyen 1,5 milyon oy az değil.

2. Türkiye'nin çok canlı demokratik dinamikleri vardır. Sadece sosyalistler değil, sosyal-demokratlar da, geleneksel "hürriyetçiler" de, müslümanlar da bezan alçak sesli, bazense çok canlı olarak mücadele edeceklerdir bu anayasayla. Önemli olan ağırbaşlı politik yelpazeyi oluşturmaktır. Yarının Türkiye'sinde hiçbir düşünce akımı tamemen yeraltına itilemez.

Demir ÖZLÜ

●●●

Yanıt 1: Faşist generallerin anayasasına 7 Kasım 1982'de Türkiye'mizde, Türkiye halklarının yüzde doksanı evet oyu verdi. Bu sonucun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz:

a- Hayır diyebilecek propaganda yoktu. Yani basın, radyo, televizyon, siyasi partiler, dernekler, sendikal kuruluşlar yoktu. Aleyhte propaganda yapılmadı. Yaptırmadılar.

b: Halkımız pahalılıktan, işsizlikten, açlıktan, devlet teröründen, siyasi cinayetlerden, asker korkusundan çok sinmişti. Özellikle son askeri faşist darbeden sonra, bu siniş daha da koyulaştı. Bu korku havası oy potansiyeline dönüştü. Bu sözümü biraz açmak istiyorum: Köyde oturan şöyle düşündü: "Eğer biz bu anayasaya köycek oy vermezsek, bu asker anamızı ağlatır. Yolumuzu, köprümüzü, okulumuzu yapmaz. Ziraat Bankasından alacağımız kredileri keser. Hepimizi jandarma dayağından geçirir."

Kent kesimlerindeki işçiler, küçük esnaf, gecekondu bölgeleri de pek ayrımlı düşünmediler.

Yanıt 2: Güzel Türkçemizde çok söylenen bir söz vardır: "Olan olmuş-çay köprüyü bölmüş" derler. Yani geçmişi bırak, şimdi ya da gelecekde ne yapalım demişlerdir. Şimdi yapılacak ilk iş, tüm demokratik kuruluşlar, kişiler, yazarlar, çizerler, legal ya da illegal örgütler bir araya gelip bir eylem planı oluşturmalıdırlar. Kişisel ve örgütsel sekterlikler bir yana atılmalı, bu eylem planı çerçevesinde çalışmalar yürütülmelidir.

Bu gerici, çağ dışı anayasaya karşı hep birlikte bir eylem planı ortaya koyamaz, onun çerçevesinde birleşemezsek, havanda su döveriz. Eskiden olduğu gibi küçük burjuva sekterlikleri içinde yiter gideriz.

Fethi SAVAŞÇI

●●●

Anayasa taslağı, referandumdan önce çok geniş kesimlerin eleştiri ve tepkisini çekiyordu. Oysa sandıktan % 90'ın üstünde EVET çıktı. Sonucun "Evet" olacağını biz de tahmin ediyorduk ama % 90'ın üstünde olmasını beklemiyorduk doğrusu. Sayı doğru mudur, sandık mı kaçırılmış, zarf mı inceymiş, içindeki oyun rengini mi gösteriyormuş; önce bütün bunları bir yana bırakmalı, gerçekçi olmalıyız. Referandum ve sayımda yapılabilecek hiylehurda'nın oranı hiçbir zaman sonucu etkileyecek büyüklükte olamaz. EVET, büyük bir çoğunlukla alınmıştır, gerçek budur.

(İki yıldır Türkiye'den uzağız. Yurdumuzdaki havayı buradan anlayabilmek çok güç. Gazetelerin çarpıtılmış sayfalarından öğrenmenin imkansızlığı yanında, gidip görüp anlatanların anlattıkları da birbirini tutmuyor. Yılgınlar, yılgınlıklarını ispatlamaya çalışıyor gördüklerini yorumlarken; ilerici dostlar ise, gerçekten çok gönüllerinin istediğini anlatıyorlar. Kısacası bu kadar uzaktan sağlıklı bir yorum için gerekli gözlem olanağı yok en azından. Bu nedenle iddialı yorumlardan kaçınmak zorundayız. Ancak genel olarak şunları söylemek mümkün):

● Totaliter rejimlerin kırbaç tehdidi altında yapılan benzeri referandumlar, hep benzeri sonuçlar vermiş. Bu sonuç, insanlarımızın İSTEĞİ katiyen değildir..

● Ama görebildiği seçenekler arasındaki tercihidir sanıyoruz. Öyle görünüyor ki, büyük çoğunluk, sonucun HAYIR olması halinde Cunta'nın AÇIKÇA DEVAM EDECEĞİ inancındaydı. Bu ihtimal, daha kötü göründüğü ve,

● BAŞKA BİR SEÇENEK GÖREMEDİĞİ İÇİN, beyaz oy kullandı. Okuduğumuz, gördüğümüz, duyduğumuzdan varabildiğimiz sonuç bu!.

● DEMOKRASİ GÜÇLERİ'nin bundan sonra bu anayasaya karşı verecekleri mücadele, herşeyden önce, hayatın içinde gelişecektir. Geçen yazımızda da belirttiğimiz gibi, bu anayasa, hayatın kendisiyle çelişki içindedir. İnsanlar, ekonomik güçlüklerle boğuşurken, ister istemez kendilerini anayasayla karşı bulacaklar, EVET'leriyle birazcık meşru bir görünüm kazandırdıkları anayasanın ne olduğunu o vakit daha berrak olarak görebileceklerdir. Demokratik güçleri, daha uzun süreli, daha sabırlı bir çalışma bekliyor şimdi... Bir lokma ekmeğin peşinde koşarken kafasını anayasaya vuracak olanlar:

● Aaa! Meğer bu anayasa neymiş! Vay canına, şimdi ne yapacağım? dememeli;

● Söylemişlerdi de inanmamıştım, onlar haklıymış..Ben de gidip onlara katılmalıyım, başka çaresi yok!... demeli!..

Herhalde çok yönlü bir çalışma gerektiriyor önümüzdeki günler.. Eldeki tüm olanakları akıllıca kullanmayı bilen, çok yönlü bir örgütlenmeyi gerektiriyor.

Melike DEMİRAĞ
Şanar YURDATAPAN

●●●

Cunta elindeki her türlü baskı ve terör aracını kullanarak, halkımıza anayasa taslağını oylattırdı. Cunta'nın başı Evren, zaten, işin ta başında anayasa taslağının HAYIR olarak oylanmasının bile, Cunta yönetiminin devamının istendiği anlamına geleceğini belirtmişti. Kısaca halkımızın anayasa taslağına HAYIR deme hakkı elinden alınmıştı. Oylama binlerce yurtseverin, bugün tüm demokratik ülkelerde varolan en doğal, en temel insan hak ve özgürlüklerini savundukları için zindanlara atıldığı, işkencelerden geçirildiği, ve anayasa oylamasında HAYIR oyu kullanacakların vatan haini sayılacakları bir terör ortamında yapıldı. Tüm bu baskı ve terör'e karşın 2 milyon insan anayasa oylamasında HAYIR oyu kullandı. 3 milyon kişi de anayasa taslağına evet dememek için oylamaya katılmadı. Anayasa taslağını protesto etti. Bunlar küçümsenecek rakamlar değil. Cunta resmi açıklamasında anayasa taslağına yüzde 90'ın üzerinde evet ve-

Özkan MERT

(Devamı 6. sayfada)

●●●

1— Bizde anayasalar çoğunlukla, sosyal gelişmenin belli sıçrama noktalarının ifadesi olan toplum anlaşmaları değil, darboğazların varlık kazandığı geçiş dönemi iktidarlarının siyasal tercihleri olarak; başka deyişle, sosyal gelişmeden biçimlenmekten çok, sosyal gelişmeyi biçimlendirmek amacıyla doğdu. Bu onlarla onları izleyen siyasal dönemler, iktidarlar arasında boşluklara, karşıtlıklara, çıkmazlara yol açtı. Öyleki, toplumun girdiği her yeni darboğaz önce bir anayasa bunalımı olarak yorumlandı.

Babür KUZUCUOĞLU

(Devamı 6. sayfada)

Gerçek Komitelerinden Haberler

B.Berlin

DİMİTROV'UN 100. DOĞUM YILI KUTLANDI

Gerçek Gazetesi B.Berlin Komitesi'nin düzenlediği bir toplantıyla Dimitrov'un 100. doğum yıldönümü kutlandı. Kültür ve Yardımlaşma Derneği binasında yapılan toplantıyı 50'nin üzerinde kişi izledi. Yapılan konuşmalarda özellikle Dimitrov'un işçi sınıfının davasına olan bağlılığı ve faşizme karşı yorulmak bilmez savaşı dile getirildi. Ünlü Leipzig duruşmasında Dimitrov'un yaptığı savunma anlatıldı. Seminerden sonra, Dimitrov'un faşizm üzerine Komintern'in VII. Kongresi'ne sunduğu rapor ışığında, Türkiye'deki faşizm konusu tartışıldı.

★★★★

POLİTİK ŞİİRLER YARIŞMASI YAPILDI

Gerçek Gazetesi B.Berlin Komitesi'nin düzenlediği Politik Şiirler Yarışması, Kültür ve Yardımlaşma Derneği binasında 14.11.1982 tarihinde yapıldı. 70'e yakın kişinin katıldığı toplantı ilgiyle izlendi.

Toplantıda Kültür ve Sanat Bürosu adına yapılan konuşmada, şiirin önemi üzerinde duruldu ve Cunta'nın sanat üzerine uyguladığı koyu sansürün ilerici sanat ve edebiyatta yol açtığı tahribatlar sergilendi.

Daha sonra yarışmaya katılanlar jüri üyelerinin önünde şiirlerini okudular. Jürinin yaptığı değerlendirme sonucu en iyi şiir okuyan üç kişi seçildi. Buna göre; birinciliği Bertholt Brecht'in "Parti Biziz" adlı şiirini okuyan Z.Akan, ikinciliği Nazım Hikmet'in "Şeyh Bedrettin" adlı şiirini okuyan A.Tüzün ve üçüncülüğü de kendi yazdığı "Brejnevin Anısına" adlı şiiri okuyan A.Şahin kazandılar.

★★★★

EKİM DEVRİMİNİN 65. YILI KUTLANDI

B.Berlin Kültür ve Dayanışma Derneği düzenlediği bir toplantıyla Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 65. yılını kutladı. 40'ın üzerinde kişinin katıldığı kutlama toplantısında, dernek üyeleri dünyanın bu ilk işçi sınıfı devletinin insanlık tarihindeki önemini ve Ekim devriminin Marks ve Engels tarafından kurulan ve Lenin tarafından geliştirilen işçi sınıfı biliminin hayat tarafından kanıtlanışının en büyük bir örneği olduğunu anlatan çeşitli konuşmalar yaptılar.

EMEKÇİ HALK GECESİ ÇOŞKULU GEÇTİ

3.12.1982 tarihinde B.Berlin'de Quarter Latin salonunda B.Berlin Gerçek Komitesi'nin Kültür ve Dayanışma Derneği ile birlikte düzenlediği "Emekçi Halk Gecesi" çoşkulu geçti.

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'ın da hazır bulunduğu geceye 500 civarında kişi katıldı.

Gecede TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi (SEW) temsilcisi Kowalsky ve Filistin Demokratik Cephe adına bir temsilci birer konuşma yaptılar.

B.Berlin Gerçek Komitesi adına yapılan kısa bir konuşmadan sonra söz alan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz yaptığı konuşmada özetle şunları dedi:

Kardeşlerim,

Cunta bir "anayasa referandumu" yaptı bir ay kadar önce. Ama adı "referandum"! Aslında "anayasa" adı altında hazırlatılan orman kanununun yurttaş tarafından da kabul edildiği demagojisini kullanmak için tezgahlanan bir dayatmaca. Cunta açıkça biliyordu ki, gerçek anlamda, yani demokratik bir referandum yapılsaydı bu "anayasa"nın geçmesi imkansızdı.

Evren'in İstanbul mitingi bunun somut kanıtı. Okulları ve resmi dairelerin bir bölümününü tatil ettikleri halde Taksim'e ancak 15-20 bin kişi toplayabildiler. International Herald Tribune olayı *fiyasko* diye verdi. Sonra o İstanbul'dan 2 milyonun üstünde "evet" oyu çıktığı ilan edildi. Mümkün mü bu? "Anayasa"ya, "evet" derken aynı zamanda cumhurbaşkanı "seçtiği" Evren'i dinlemeye her 100 İstanbul'ludan ancak biri gidecek? Üstelik Taksim'e getirilen kuru kalabalığın ne kadarı oy verme hakkına sahip, o bile belli değil!

Kısacası bu "anayasa" yığınlar korkutulup, terörize edilerek, muhtarları toplayıp "çıkacak her hayır oyu sizin orada kaç komünist ve bölücü olduğunu gösterecek" şeklinde gözdağı verilerek, oy pusulaları üzerindeki *kabul* ve *red* yazıları zarfın dışından okunacak şekilde zarf kullanılarak, "hayır" oyu vermek suç işlemekle eş anlamlı hale getirilerek, zorbalıkla, hileyle, sahtekârlıkla "referandum"dan geçirilmiştir. Böylesi bir demokrasi suçunun "referandum" olarak kabul edilmesi ve böyle bir "referandum"dan geçen "anayasa"nın meşru bir "anayasa" olarak benimsenmesi asla mümkün değildir.

Zaten nasıl olur da, aklı başında bir kişi, insan hak ve özgürlüklerini, en başta da can güvenliğini ortadan kaldıran bir "anayasa"ya *evet* diyebilir? Nasıl olur da tüm yetkileri bir kişinin, Evren'in eline toplayan ve monarşik diktatörlüklere eş bir yönetim getiren "anayasa"yı kabul edebilir? Bunların hiçbirisi mümkün değildir ve bu gün iddia ediyoruz ki, demokratik bir referandum yapılsa % 90'la geçtiği ilan edilen bu "anayasa" oyların % 10'unu bile alamaz.

Tabii böyle bir şeyin olacağı yok. Faşist Cunta seçmenlerden büyük onay aldığı böbürlenmesiyle yerini ve diktatörlüğünü daha sağlamlaştırmanın yollarını arıyor. Seçim kanunu, partiler kanunu ve göstermelik bir seçimle de halkımızın ve dünya kamuoyunun gözünü boyamanın peşinde. Şimdi bize düşen "demokrasiye dönüş" demagojisi altında "anayasa"nın devam ve tamamlayıcısı olan sivil faşist bir düzeni hazırlama çabalarının gerçek yüzünü açığa çıkartmak ve Cunta'nın yeni oyunlarını bozmak olmalıdır.

Cunta halktan korkuyor. Bu besbelli. Evren bunca korku içinde olmasaydı, referandumu tamamiyle tek yanlı, "anayasa"ya hayır denmesini yasaklayarak yapar mıydı? Kendisinin "anayasa" maddesi içinde cumhurbaşkanı tayin edilmesi onursuzluğuna katlanır mıydı? Elbette hayır! Öyleyse bize düşen halktaki memnuniyetsizliği örgütlü mücadeleye dönüştürmek, bunun için de yığınlara, *Cunta'ya karşı bir alternatif, bir hedef göstermek* olmalıdır. Cunta'nın korktuğu demokrasidir, yığınların demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkıp onları kullanmalarıdır. O halde yapılacak iş, bir demokrasi programıyla yola çıkmak, yığınları, tüm demokrasi güçlerini, demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadeleye kazanmak ve demokrasi güçlerinin ortak iktidarı hedefini gerçekleştirmek üzere faşist Cunta'yı alaşağı etmek olmalıdır. Bu acil görevler için yeni bir hamle ile biran önce kolları sıvamamız gerekmektedir. Cunta iki yılı aşkın zamanda, zorbalığıyla, emekçileri açlığa mahkum eden kemerleri sıkma politikasıyla, Kürdistan'da işlediği ırkçı-şoven suçlarla, tüm halklarımızın tepkisini, nefretini üzerine çekmiştir. Biz, demokrasi güçleri geniş bir cephe ile faşizmin üzerine yürüdüğümüzde generaller kaçacak delik arayacaklardır. Zafer işçi sınıfının, zafer demokrasi güçlerinin olacaktır.

Çeşitli kültür programlarından sonra kürsüye davet edilen SEW temsilcisi Kowalsky yaptığı konuşmada özetle şunları söyledi:

Sevgili dostlar, sevgili yoldaşlar,

Bugünkü gecenize parti yönetim kurulunun ve Batı Berlin Sosyalist Birlik Partisi üyelerinin dayanışma selamlarını iletirim.

Biz sizlerin diğer demokratik ve ilerici güçlerle beraber Türkiye'deki askeri yönetime karşı sürdürdüğünüz savaşın ciddiyetini biliyoruz. Yine biliyoruz ki, bu başarılı mücadeleniz sayesinde, yeni anayasanın gerçek karekterini dünya kamuoyuna anlattınız. Bu anlamda Türkiye'de yönetimdeki ordu mensuplarını demokratlar diye temize çıkaran, onu destekleyen ve meşru gören herkesin şüphesiz karşısındayız.

Daha sonra konuşmasını Federal hükümetin ve B.Berlin Senatosunun Türkiye'deki askeri Cunta'ya yaptığı mali, askeri ve moral yardımlara örnekler vererek sürdüren Kowalsky, ABD yönetiminin silahlanma politikasını desteklemek amacıyla F.Almanya'daki sosyal hakların bir bir kısıldığını ve işsizliğin sürekli arttığını belirttikten sonra, barış için yürütülen mücadelenin önemini vurguladı ve sözlerini şöyle bitirdi:

Değerli konuklar, değerli yoldaşlar,

Türkiye'de demokratik bir gelişme için askeri Cunta'ya ve saldırgan NATO politikalarına karşı verdiğiniz mücadele nasıl bizim de mücadelemiz ise, şehrimizdeki barış hareketinde yabancıların silahlanmaya, yabancı düşmanlığına ve sosyal güvenlik için verdikleri mücadele de bizim mücadelemizdir. Gücümüz bu savaşın birlikte yürütülmesinden geçer. Barış ve toplumsal ilerleme için omuz omuza mücadeleye devam.

Yaşasın uluslararası dayanışma!

Daha sonra kürsüye gelen Filistin Demokratik Cephe temsilcisi, böyle bir geceyi düzenleyip, kendisini konuk olarak davet eden Gerçek B.Berlin Komitesi'ne teşekkür edip sıcak dayanışma selamlarını ilettikten sonra, Filistin sorunu üzerine bir konuşma yaptı.

Çeşitli kültür programlarının sergilendiği gece, disiplinli ve çoşkulu bir şekilde bitti.

Nürnberg

İŞÇİ GENÇLİK KÜLTÜR DERNEĞİ KURULDU

Geçtiğimiz günlerde uzun zamandır ön çalışmaları yapılan Nürnberg İşçi Gençlik Kültür Derneği, Türkiye'li işçilerin yoğun olarak yaşadıkları Gostenhof semtinde kuruldu. Mustafa Özpolat'ın başkanlığa getirildiği dernek yönetimine ve üyelerine çalışmalarında başarılar dileriz.

★★★★

"HOŞ GELDİN MEMET DEFOL MEMET" SEMİNERİ YAPILDI

Nürnberg İşçi Gençlik Kültür Derneği'nin, F.Almanya'da derinleşen krize paralel olarak Alman tekelci sermayesi ve Neo-faşist, gerici partileri tarafından teşvik edilen yabancı düşmanlığını konu alan "Hoş Geldin Memet, Defol Memet" adlı seminer başarılı geçti. Birkaç defa 20 kişilik gruplar halinde yapılan ve toplam 60 kişinin katıldığı seminerde, artan yabancı, özellikle de Türk düşmanlığına karşı Alman işçi sınıfı ve demokrasi güçleriyle birlikte mücadele etmenin önemi üzerinde durularak, yabancı düşmanlığından Alman halkının değil, tekelci sermayenin sorumlu olduğu vurgulandı.

★★★★

10 KASIM ULUSLARARASI GENÇLİK GÜNÜ KUTLANDI

12 Kasım'da Nürnberg'de 10 Kasım Uluslararası Gençlik Günü nedeniyle İşçi Gençlik Kültür Derneği lokalinde düzenlenen toplantı başarılı geçti. Yapılan konuşmalarda gençliğin sınıfsal konumu ve mücadele içindeki yeri üzerinde durularak, konuyla ilgili çeşitli sorular üzerinde tartışıldı.

★★★★

KKE'NİN 65. YILI KUTLANDI

Yunanistan Komünist Partisi KKE'nin 65. yılına girmesi nedeniyle Nürnberg'de yapılan toplantıya TSİP temsilcisi de katılarak bir konuşma yaptı. Konuşmasına, "sizleri partili yoldaşlarım ve faşist Cunta'nın zulmünden zarar gören tüm anti-faşistler adına selamlıyorum" diyerek başlayan TSİP temsilcisi, Cunta'nın uygulamalarına değindikten sonra sözlerini "Yunan komünistlerinin son seçimlerdeki başarısı bizim de başarımızdır" diyerek sürdürmüş ve KKE'ye başarılar dilemiştir.

"SİVİL GİYSİLİ BİR ASKERİ REJİM"

Generallerin Anayasası ve CHP

● Bu sayımızda Türkiye'deki bazı CHP'li çevrelerin yeni Cunta Anayasası üzerine görüşlerini içeren bir metinden özetler yayınlıyoruz. Yazının başında şöyle denilmektedir: "Danışma Meclisince hazırlanan Anayasa tasarısı, Türkiye'de gerçek bir demokrasi kurulmasını önleyecek ve sivil giysili bir askeri rejimi süreklileştirecek nitelikte idi. O tasarı, temel hakları ve özgürlükleri, yalnız çoğulcu ve özgürlükçü demokrasiyle değil, demokratik olsun olmasın "hukuk devleti" kavramı ile de çelişecek ölçüde sınırlıyordu; özgürlüklerin özünün yok edilmesine, toplum ve devlet yönetiminde halkın etkisizleşmesine ve keyfiliğe yol açıyordu.

Milli Güvenlik Konseyinin, o tasarıyı temel alarak hazırladığı ve 20 Ekim 1982 günlü Resmi Gazetede 2709 sayı ile yayınlanan son ve kesin Anayasa metninde ise, Danışma Meclisi tasarısının bu nitelikleri daha da ileri ölçülere varmış bulunuyor."

Bundan sonra, "Milli Güvenlik Konseyinin 70 sayılı Kararı ile tartışma ve eleştiri özgürlüğüne getirilen yeni sınırlamaların çerçevesi içinde kalmaya özen gösterilmiştir," denilerek aşağıdaki görüşler dile getirilmektedir.

***

ANAYASA BÜSBÜTÜN KATILAŞIYOR

Yeni Anayasa, Danışma Meclisi Anayasa Komisyonu Başkanının deyimiyle, "katı" bir Anayasadır. Yani, kolay değiştirilemeyecek —üstelik toplumsal değişimi de büyük ölçüde engelleyecek— bir anayasadır.

Son ve kesin metniyle, yeni Anayasa, bu anlamda büsbütün "katı"laşmış olmaktadır.

Anayasa değişiklikleri için, Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tam sayısının üçte ikisinin oyları gerekli; ama yeterli değil.

Milli Güvenlik Konseyince hazırlanan yeni Anayasaya göre, eğer TBMM, bir anayasa değişikliğinde, Cumhurbaşkanının geri çevirmesine karşın direnirse, Cumhurbaşkanı, bu konuda halkoylamasına başvurabilecek. Böylece, halkoylaması kurumu, Anayasaya, Türkiye'de ilk kez, Cumhurbaşkanına tanınan bir yarı veto yetkisi gibi girmiş oluyor.

HALKOYLAMASINDA GİZLİLİK VE SERBESTLİK KURALI ÇİĞNENİYOR

Yeni Anayasanın 67. maddesi, seçimlerin ve halkoylamalarının "serbest" ve "gizli" oy esasına göre yapılacağını belirtiyor.

Oysa bu Anayasa için 7 Kasım 1982 günü yapılacak olan ve, cumhurbaşkanını da belirleyeceği için, aynı zamanda seçim niteliğini taşıyan halkoylamasında "serbestlik" ve "gizlilik" kuralına uyulmuyor.

Bu çelişki yüzünden de, 7 Kasım günü yapılacak halkoylaması ve Cumhurbaşkanı oylaması gölge altında kalmaktan kurtarılamayacaktır; "serbest" ve "gizli" oy esasına göre yapılmış bir halkoylaması sayılmayacaktır. Ulusal iradeyi doğru olarak yansıttığı ileri sürülemeyecektir.

Radyo ve televizyonla açık hava toplantılarının tek yanlı kullanılmasındaki haksızlıkla 71 sayılı MGK kararının tartışma özgürlüğüne getirdiği yeni kısıntılar buna eklendiğinde, halk çoğunluğu, 7 Kasım günü, Anayasa hakkında gereğince aydınlanmış olarak ve demokrasinin gereği olan özgürlük içinde oy kullanamayacağı, açık ve kesin bir gerçek olarak ortaya çıkmaktadır.

SİYASAL HAKLARA GETİRİLEN SINIRLAMALAR

Basındaki yazılarda ve demeçlerde, daha çok, eski parlamento üyeleriyle üst düzey parti yöneticilerinin siyasal haklarına getirilen sınırlamalardan söz ediliyor. Oysa, son biçimiyle yeni Anayasa, siyasal haklara, bunların çok ötesinde bir takım sınırlamalar getiriyor.

Buna göre, kapatılmış durumdaki partilerde aktif görev üstlenmiş ve siyasal yaşamda deney kazanmış yüzbinin üstünde yurttaş, önümüzdeki dönemde, aktif siyaset yapamayacak demektir. Yeni kurulacak partilere, ancak, aktif görev üstlenmemek koşuluyla üye olabileceklerdir. Parti çalışmalarına katkı olanakları bu şekilde sınırlanan kimselerin milletvekili seçimlerinde veya yerel seçimlerde aday olabilme ve seçilebilme şansları da son derece zayıfdır.

Yeni Anayasa milletvekilliğiyle bağdaşmayan işler arasında, meslek kuruluşlarında ve sendikalarda yöneticiliği de dahil ediyor. Çünkü Anayasanın 82. maddesine göre, TBMM üyeleri, "meslek kuruluşları ile sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs ve ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında" görevli olamıyacaklar.

Böylece, örneğin yalnız bir meslek kuruluşunun veya işçi sendikasının yönetiminde değil, bir sendikanın veya meslek kuruluşunun ortak olduğu bir kooperatifde görev alanlar bile milletvekili olamayacaklar.

Bu yoldan, işçilerin ve teknik personelin TBMM'de temsili büyük ölçüde engellenmiş olmaktadır.

HAKLARA VE ÖZGÜRLÜKLERE GETİRİLEN SINIRLAMALAR

Danışma Meclisi tasarısın-

(Devamı 7. sayfada)

«ANAYASAYA HAYIR» DEDİLER DİYE

Kasım ayı içinde Türkiye televizyonu ve basınında bir sıkıyönetim açıklaması yer aldı. Referandum öncesi anayasaya hayır kampanyası yürüttükleri için, 21'i Türkiye Sosyalist İşçi Partili, 11'i TKP'li 32 kişinin yakalandıkları bildiriliyor ve bu "suçun" sanıklarının boy boy resimleri gazetelerde yayınlanıyordu. Sıkıyönetim açıklamasına göre söz konusu 32 kişi halkı anayasaya hayır demeye çağıran bildirilerle yakalanmışlardı.

İnsanları bir referandum öncesinde anayasaya hayır diye yakalamak, günlerce, haftalarca polis işkencelerinden geçirmek, zindanlara atarak suçlu diye ilan etmek, bunca yaptıklarını gördükten sonra doğrusu faşist generaller Cuntası'na yakışan bir davranıştır. Ancak bu olay Cunta'nın "anayasa referandumu"nun gerçek niteliğini de açıkça gözler önüne sermektedir. "Halkın ezici çoğunluğunun desteğini aldık" gibi sözler havada kalmakta, giyilen sivil giysiler cunta başını "Cumhurbaşkanı"ndan çok tam bir maskaraya çevirmektedir!

Aslında yakalanan da, açıklanan da Cunta'nın demokrasi düşmanı tıynetinin ta kendisidir. Referandum gibi tabiatı gereği en azından iki seçenekli olması gereken bir konuda bile utanıp-sıkılmadan "red oyu verilmesi için çalışma yapanları yakaladık" demek baskı ve zorbalığın yüzsüzce itirafından başka birşey değildir.

Ne ki, baskı ve zorbalık, halk düşmanı, demokrasi düşmanı emellerin gerçekleşmesi için zorbalara geçici olanaklar sağlasa bile, sonuçta kendilerini bekleyen akıbetten onları korumaya yetmez. Tarihin çöplüğü böylesi zorbaların iğrenç kalıntılarıyla doludur. İnsanlık onurunun, özgürlüğün, demokrasinin bayrağını yükseltenler ise, özgür geleceklerin şerefli mimarları olarak tarihe geçerler. Bu sefer de olacak olan budur.

****

TSİP

Doğal Ama Doğru Olmayan Bir Haber

Yukarıda haberini verdiğimiz tutuklamalarla ilgili olarak sıkıyönetim bildirileri ve polis beyanlarında dile getirilen bir nokta konusunda GERÇEK Gazetesi'nin yaptığı bir açıklamayı aşağıya alıyoruz.

Referandum arifesinde "cuntaya hayır" kampanyası kapsamında bildiri dağıtan TSİP'in bazı üyeleri İstanbul'da siyasi polis tarafından göz altına alındı.

Öte yandan, aynı günlerde benzeri bir çalışma yaparken TKP üyesi olduğu iddia edilen 11 kişinin yakalandığı da İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığınca açıklandı.

Sıkıyönetim Komutanlığı, bu iki siyasi tutuklama olayını aynı bildiriyle açıkladı. TV ve günlük basın, 1 Ordu Komutanlığı'nın bu bildirisini aynen yayınladılar.

Gerek Sıkıyönetim Komutanlığının bildirisi, gerekse TV'nin ve günlük basının haberi veriş tarzı, TSİP ve TKP üyelerinin "işbirliği" halinde çalışırken yakalandıkları izlenimini verir nitelikteydi.

Sıkıyönetim komutanlığının iki ayrı siyasi tutuklama olayını birleştirip açıklamaktan amacı şu veya bu olabilir, bu bizim açımızdan önem taşımıyor. Günlük basın da ince eleyip sık dokumadan ve zaten kamuoyu nezdinde de gayet "doğal" olacağını bildiği bir haberi böyle verebilir.

TSİP ve TKP üyeleri elbette ki, her konuda ve her zaman işbirliği yapabilirler. Bundan daha doğal, hatta gerekli ve zorunlu bir şey olamaz. Hele cuntaya karşı demokrasi mücadelesi gibi, en genel bir ittifak alanında bu iki partinin işbirliği yapması, çok olağandır.

TSİP, TKP'yi de işçi sınıfı politik hareketinin birliği kapsamında gördüğü için, onunla işbirliğine her zaman önem vermiştir. Hele içinde bulunduğumuz koşullarda, antifaşist mücadelenin başarısı ve politik önderliği bakımından böyle bir işbirliğinin çok önemli olduğunun altını defalarca çizmiştir.

Bu kapsamda TSİP, TİP ve TKP'nin yurtdışında en üst düzeyde biraraya gelip aldıkları bir ilke kararı da bulunmaktadır. Ancak TKP yönetimi, bugün varolan ağır baskı ve konspirasyon şartlarında yurtiçinde bir işbirliği oluşturmanın son derece sakıncalı ve tehlikeli olduğunu öne sürerek, bu türden ilişkilerin daha ileride oluşabilecek müsait koşullarda ele alınmasında ısrar etmekte ve bugün her partinin aynı konularda kendi başlarına "parelel çalışma" yapmalarını önermektedir. Partiler arasında yurtiçinde işbirliği yapılması konusunda daha başından beri kararlı ve ısrarlı bir tutum izleyen TSİP, esas mücadele alanı olan yurtiçinde koordinasyona gidilmedikten sonra, merkezi planda bir işbirliği yürütüyor görünmenin anlamı kalmadığını ve böylesi "dostlar alışverişte görsün" türünden oyalayıcı ve savsaklayıcı bileşimlerde yer almayacağını kesin bir dille ifade etmiştir. TSİP, "parelel eylem yapmak" tarzında bir yaklaşımın somutta eylembirliğinden kaçmaktan başka birşey olmadığını vurgulamıştır.

Eylem Birliğinin lafta değil, fiiliyatta hayata geçirilmesinde ısrar eden TSİP, eylem birliğinin hayata geçirilmesi ve demokrasi cephesi yolunda temel adımların atılabilmesi için ilk somut adım olarak ana mücadele alanı olan yurtiçinde ve mücadelenin asli gücü olan kitleler arasında ortak iş yapılmasının vazgeçilmez bir gereklilik olduğunu belirtmiştir. TSİP'in bu konudaki yazışmaları KİTLE Gazetesinin Ekim 1982 tarihli 252. sayısında yeralmıştır.

Bu bakımdan, kamuoyunu yanıltıcı nitelik taşıyan bir yakıştırmanın "doğal" olduğu halde doğru olmadığını açıklamak gereğini duyduk.

(GERÇEK, Aralık 1982)

KENDİLERİNDEN BAŞKA HERKES EZBERE "KONUŞUYOR"MUŞ !

TÜRKMEN VE AVRUPA KONSEYİ

Cunta'nın Dışişleri Bakanı Türkmen geçen ay referandum oylamasından sonra Avrupa Konseyi'nde bir konuşma yaptı. Türkmen'in bu konuşması, Türkiye'de zorla yönetimi ele geçirenlerin ve onlara uşaklık edenlerin demokrasiden ne anladıklarını çok güzel gözler önüne seriyor bir kez daha.

Şu sözlere bakın: "Fransa Devlet Başkanı Miterand 1958 yılında Güney Amerika ülkelerine benzettiği Fransız Anayasası sayesinde başkan olabilmiştir. Acaba o günkü sözlerini bugün de yineleyebilir mi?"... ..."Ezbere konuşanlardan biri de Konseyin Türkiye raportörü Steiner'dir"... "Böyle bir referandum sonucunda temeli demokratik olan bir anayasa ortaya çıktıktan sonra Avrupa Konseyi Türkiye'yi ihraç etme kararı alırsa bizim kendiliğimizden ayrılmamız daha iyi olur."

Bir kere Fransa devlet başkanı Mitarend Fransız anayasası sayesinde değil, Fransız halkının serbest ve özgür oyu sayesinde başkan olmuştur. Fransa'da Miterand'ın cumhurbaşkanı olmasına hayır demek yasaklanmamıştır. Fransa'da cumhurbaşkanlığı seçimi silahların gölgesinde ve tam bir terör havası içinde yapılmamış, Miterand seçilmezse Fransa iç savaş eşiğine gelir, günde yirmi adam öldürülmeye başlanır denilmemiştir. Fransa'da kendinden başka en az beş altı kişiyle birlikte başkan adayı olmasıyla, Evren'in Türkiye'de tek aday olması arasında benzerlik kurabilmek için insanın Türkmen gibi ve onun kadar hödük ve hödük olduğu kadar haddini bilmez küstah olması gerekir. Evren'in "Beni seçerseniz Cumhurbaşkanı olurum, seçmezseniz Devlet Başkanı kalırım" diyerek referandumda tek aday olduğunu ve kendi yaptığı "anayasa" sayesinde kendini "Cumhurbaşkanı" ilân ettiğini dünya âlem biliyor. Bunu Miterand da biliyor. Onun için, cuntabaşının Türkiye'yi temsil yetkisi kendinden menkul Dışbakanı Türkmen'in sorusuna Miterand'ın cevap vermeye bile tenezzül etmeyeceği kesindir.

Türkmen aklısıra Raportör Steiner'e de lâf konuşuyor! Oysa Avusturya'lı raportör Steiner'in iki yıldanberi Cunta'nın baş destekçilerinden biri olduğunu yine herkes biliyor. Steiner'in vahim hatası, Cunta'nın "demokrasiye döneceğiz" yalanlarına iki yıldır inanıp Avrupa Konseyi'ne Türkiye hakkında karar vermeyi sürekli ertelemeyi tavsiye etmesi olmuştur. Adam neden sonra yüzsüzce aldatıldığını görüp de demokrasiye inancın gereğini yerine getirdiği için şimdi generallerin emir kulu ve elulağı Türkmen'in nankörce küfürlerine muhatap oluyor. Zorbaların geçici de olsa suyuna gitmenin sonu budur. Herhalde Steiner'e iyi bir ders olur.

Avrupa Konseyi'nden "kendiliklerinden ayrılma"ya gelince, zaten orada fuzuli olarak haddinden fazla kaldıkları ikide birde lisanı münasiple yüzlerine vuruluyor. Bu, belki, onların anlıyacakları dille ve jestlerle yapılmıyorsa, Cunta'ya "stratejik nezaket" icabı gösterilen belli bir tahammülden ötürü yapılmıyor. Cunta'nın bakanı Türkmen'in bu inceliği de anlamayıp "Biz kendiliğimizden ayrılırız sonra, ha!" yollu sözümona tehditkar horozlanmaları meşrebinin ve tiynetinin yeni bir göstergesidir.

Küstahlığın böylesi ancak böylesi hödüklerde görülür!

CUNTA ABD'YE YENİ ÜSLER VERİYOR

Geçtiğimiz günlerde ABD ile Türkiye arasında Doğu Anadolu'daki hava alanlarının "modernleştirilmesini" öngören bir anlaşma imzalandı.

Anlaşma, Türkiye Kürdistanındaki 10'u aşkın hava alanının "modernizasyonu"nu amaçlıyor. Hava alanları çok sayıda uçağın iniş çıkışları, askeri birlik sevki için uygun hale getirilecek, elektronik araçlarla donatılacak. Böylelikle ABD, Ortadoğu ve Basra körfezine yönelik karanlık emelleri için mevcut Nato ve ABD üslerine ilaveten, daha büyük yarar ve kolaylık sağlayabileceği yeni üslere sahip olacak. Bu anlaşmanın Nato çerçevesinde yapılması konusundaki ABD isteği, Batı Avrupa'lı Nato üyeleri tarafından kabul edilmedi. Bu ülkeler, Nato'nun sorumluluk alanının Ortadoğu'yu da kapsayacak şekilde genişletilmesini çıkarlarına uygun bulmayarak reddetttiler. Ve anlaşmanın tarafları olarak ortada sadece Amerika ve Türkiye kalınca, bu çarpık görüntüyü maskeleme gereği ortaya çıktı. Cunta'nın uşaklığı ve Amerikancılığı imkanlar elverdiğince gizlenmeliydi. İşte bu nedenle, Türkiye ve ABD yetkilileri anlaşmanın Nato çerçevesinde yapıldığı intibaını vermeye çalıştılar. Anlaşmanın imzalanması Brüksel'de yapıldı ve Nato toplantılarına rastlatıldı. Kısacası güya göz boyandı, zevahir kurtarıldı!

Amerikancı Evren Cuntası'nın Ortadoğu'ya yönelik ABD planlarının uygulanmasında Türkiye'yi bir ileri karakol haline getirmek istediği biliniyor. Bu amaçla uzunca bir süredir kapalı kapılar ardında, söz konusu hava alanlarının Amerikan çevik kuvvetleri için üs haline getirilmesi görüşmeleri sürmekteydi. Cunta yetkilileri başından beri bu konuda haber sızmasını önlemek için büyük gayret gösterdiler. Ancak görüşmeler ve görüşmelerin içeriği ABD'deki iyi haber aldığı daha evvel benzeri pekçok olayda kanıtlanmış olan gazete ve gazeteciler tarafından zaman zaman dünya kamuoyuna duyuruldu. Bu, Ankara'daki Cunta şeflerini dehşetli tedirgin etmekteydi. Öyle ki, Dışişleri Bakanlığı bir günde aynı konuyla ilgili iki yalanlama yapmak zorunda kaldı. Cuntanın bu telaşının , barış ve halk düşmanı , emperyalizm yardakçısı politikaların bir de bu olayla açığa çıkmasını giz lemek kaygusundan çok çeşitli Ortadoğu ülkeleriyle sürdürülen ekonomik ilişkilerin bozulabileceği endişesinden kaynaklandığı açıktır. Çünkü faşist Cunta; demokrasi, barış ve halk düşmanlığında hiçbir sınır tanımıyor. En ufak bir perva duymuyor.

Ancak boşuna çaba! Brüksel'de başını kuma sokan Cunta'nın, niyeti ve yaptıkları, Türkiye ve Ortadoğu halkları, tüm dünya barışsever gücleri tarafından biliniyor. İmzalanan bu anlaşmayla Cunta ABD uşaklığını belgelerken, Türkiye ve Ortadoğu halklarına karşı suçları da kabarıyor. Ve barış, demokrasi halk düşmanı Cunta'nın defterinin dürülmesinin gereği bir kez daha önem kazanıyor.

İNSANLIĞIN BÜYÜK KAYBI

Aşağıdaki satırlar SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve SSCB Yüksek Prezidyumu Başkanı Leonid İliç Brejnev'in ölümüyle ilgili olarak GERÇEK Gazetesi'nin Kasım 1982 tarihli 209'uncu sayısındaki yazıdan alınmıştır.

"....Leonid Brejnev Sovyetler ülkesindeki bu en önemli görevi, 18 yıldan buyana, dünya proletaryası için son derece yoğun bir mücadeleye, Lenin'in yüce partisiyle birlikte önderlik ederek yürüttü. Leonid Brejnev'in Parti Genel Sekreterliği dönemi, soğuk savaştan çıkıp yumuşama ve detant sürecinin derinleştirilmesi, ABD emperyalizminin ve bütün olarak emperyalist kampın dünya çapında ekonomik ve politik alanda geriletilip dünya barışının sağlamlaştırılması dönemine rastladı. Brejnev'in önderliğinde Parti ve Sovyet halkları, bütün insanlığın yararına göz kamaştırıcı başarılar elde etti. Bu başarılar, dünyanın siyasi çehresini, insanlığın yararına derinden değiştirdi.

Leonid Brejnev'in önderliğinde, Sovyetler Birliği, sosyalist gelişme sürecinde dev adımlar attı. Bu dönemde altı parti kongresinin tesbit ettiği ekonomik ve sosyal gelişme hedefleri, her defasında aşıldı. Sosyalizmin anavatanı sarsılmaz bir güce ulaştı.

Aynı dönem, işçi sınıfı entenrasyonalizminin daha da sağlamlaştığı, sosyalizmin pek çok ülkede başarıya ulaştığı dönem oldu. Küba sosyalizm kuruculuğunda geri dönülmez noktalara ulaştı. Vietnam halkı, ABD emperyalizmine karşı yürüttüğü savaşı kazandı. Güney Yemen'de, Angola'da, Etiyopya'da, Kamboçya'da sosyalizme doğru atılan adımlarla Sovyetler Birliği'nin bu güçlenişi, dünya çapında somutlandı.

1969 Konferansı bu dönemde başarıyla gerçekleştirildi. Dünya komünist hareketi böylece yeni bir atılım dönemine girdi. 1975 Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı aynı döneme tekabül eder ve SSCB önderliğindeki dünya barış hareketinin emperyalizme bir kere daha galip gelişini simgeler.

Sovyet halklarının ve bütün dünya işçilerinin bu derin acısını, paylaşıyoruz...."

ANDROPOV'UN KISA BİYOGRAFİSİ

SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreterliğine ve SSCB Yüksek Sovyet Prezidyum üyeliğine seçilen Yuri Vladmiroviç Andropov 15 Haziran 1914'de bir demiryolu işçisinin çocuğu olarak dünyaya geldi.

1930 yılında Volga gemilerinde tayfa olarak çalışırken komünist gençlik örgütü Komsomol'a, 1939'da ise Sovyetler Birliği Komünist Partisi'ne üye oldu.

1951'de Merkez Komitesi'ne bağlı bir büronun başkanlığına, 1953'de Macaristan Büyükelçiliğine atanan Andropov, 1961'deki 22nci Kongrede Merkez Komitesi üyeliğine, 1962'de MK Sekreterliğine, 1967'de Politbüro Yedek üyeliğine ve 1973'de asıl üyeliğine seçildi.

SSCB'NİN 60. YILI KUTLU OLSUN

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin zaferinin 65 inci Yıldönümünü kutlamış olduğumuz şu günlerde, aynı zamanda Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'nin kuruluşunun 60 inci yıldönümünü de kutlamaktayız.

Bu vesileyle, kısaca bir kaç noktayı vurgulamak istiyoruz:

● SSCB çok-uluslu sosyalist bir devlettir. Bu devleti 100'ü aşkın ulusa, milliyete, ulusal azınlığa ve etnik gruba mensup halklar sosyalist enternasyonalizm temelinde kurmuşlardır, her türlü karşı-devrimci dış ve iç tehlikeye karşı yaşatmışlardır, sosyalist toplum düzenini sağlamlaştırmışlar ve onu bugünkü düzeyine ulaştırmışlardır.

● Bu başarı, birden fazla sosyalist ulusun gerçekleşmesi halinde ulusal çitlerin(duvarların) yavaş yavaş kalkmaya başlayacağını söyleyen ve burjuva ideologları tarafından alaya alınan Marksist öğretinin pratikte hayata geçmesi ve doğruluğunun fiilen ispatlanmasıdır.

● Bu başarı, emperyalizm çağında uluslar ve ulusal sorun konusunu inceleyen Lenin'in getirdiği ulusların kendi kaderlerini tayin (ayrılma) hakkı, ulusların tam hak eşitliği ve ezilen uluslar ayrılmayıp çok uluslu tek bir devletin bünyesi altında kalmak istedikleri takdirde bunun serbest rızaya (gönüllü bağlara) dayanması gerektiğini söyleyen ve ulusların arasında zora dayalı bağlara karşı çıkıp, bütünüyle gönüllü bağları öngören Lenin'in getirdiği ulusal sorun öğretisine ve prensiplerine sımsıkı bağlı kalarak gerçekleştirilmiştir.

● Bu nedenle Sovyetler Birliği'nin kuruluşunda gerçekleştirilmiş olan *gönüllü uluslararası birlik*, 60 yıllık büyük siyasal, sosyal ve ekonomik süreçler içinde daha ileri boyutlara ulaşarak bugünkü SOVYET HALKINI meydana getirmiştir.

● SSCB'nin ve onun öncülüğündeki dünya sosyalist sisteminin bugün emperyalizm ve uluslararası gericilik karşısında vardığı düzey, işte böylesi bir enternasyonalist birliğin gerçekleştirilmesi sayesinde mümkün olabilmiştir.

● Bu nedenle, Büyük Ekim Devrimi'nde ve onun en büyük ürünü olan SSCB'nin şahsında somutlanan ve sosyalizmin dünyayı belirlemesinde baş etken olmasına yol açan olgu, sadece SSCB'yi oluşturan ulusların değil tüm dünya halklarının, BÜTÜN İNSANLIĞIN bir ürünüdür ve binlerce yıldır akıp gelen insanlık tarihinin sınıfsız dünya toplumuna uzanan uzun süreçteki en önemli kazanımıdır.

● Bu zafer sadece sosyalist ulusların değil, özünde bilimsel sosyalizmin ve işçi sınıfı enternasyonalizminin zaferidir. Tüm insanlığın zaferidir.

Not: Bu konudaki bir başka yazıyı KİTLE'nin yakında çıkacak olan Aralık 1982 tarihli 254 üncü sayısında bulacaksınız.

BEYRUT KATLİAMININ SUÇLULARI

Beyrut'ta Sabra ve Şatilla mülteci kampı katliamlarında İsrail Siyonist yönetici kliğinin doğrudan sorumluluğu gün geçtikçe daha çok gün ışığına çıkıyor.

Bilindiği gibi İsrail'de demokratik kamuoyunun baskısı ile ve dünyada kopan fırtınayı dindirmek amacıyla, Begin ve Savunma Bakanı Şaron'un direnmelerine rağmen bu konuda adli soruşturma açılmış ve resmi bir Soruşturma Komisyonu oluşturulmuştu. Bu Komisyon karşısında Begin önce şuçu en büyük yardakçısı Savunma Bakanı Şaron'un üzerine yıkıp işin içinden sıyrılmaya çalıştı. Ama sökmedi. Özellikle Beyrut'taki İsrail ordu yüksek yetkililerinin soruşturma komisyonu önündeki ifadeleri Begin'i de güç durumda bıraktı. Meselâ geçen ay Batı basınında yayınlanan geniş haber ve değerlendirmelere göre Lübnan'daki İsrail ordusu karargah subayları, katliamdan ne zaman haber aldığı konusunda Begin'in söylediklerine aykırı ifade vererek onun yalan söylediğini açığa çıkardılar.

Olay sırasında Beyrut'ta bulunan bazı İsrail Dışişleri Bakanlığı yetkilileri ile Reagan'ın bir özel temsilcininin dahi tanıklıkları bu yönde oldu. Bunun üzerine Begin kendisine yöneltilen birtakım sorulara, "Bilmiyorum, hatırlamıyorum" diye karşılık vermek zorunda kaldı.

Korkunç katliamın esas sorumlusunun, faşist militanları açıkça terör estirsinler, insan avına çıksınlar diye kamplara sokan İsrail yetkilileri olduğunu bütün dünya zaten biliyordu. Şimdiyse, Begin ve Şaron'un kamplarda somut olarak ne yapılacağından ve ne yapılmakta olduğundan baştan sona kadar haberdar oldukları ispat edilmektedir. Bu, açıkça, katliamın İsrail yönetiminin en üst yetkilileri Siyonistlerce doğrudan düzenlenmiş olduğunu göstermektedir. Begin ne derse desin İsrail içinde olduğu kadar tüm dünyada da daha ilk günden hiç tereddütsüz mahkum edilmiştir. Yani herkes baştanberi Begin ve hempalarına böylesi bir suçu pekâlâ yakıştırmıştır. Soruşturma Komisyonunun ortaya çıkardığı gerçekler bu yakıştırmanın ne denli haklı olduğunun yeni kanıtlarıdır.

(Devamı 7. sayfada)

RÖPORTAJ

BEYRUT'U TERKEDİŞ BİR YENİLGİ DEĞİLDİR

● DAYANIŞMA Gazetesi FKÖ'nün F.Almanya temsilcisi Abdalla Frangi ile, İsrail'in Lübnan'ı işgali üzerine bir röportaj yaptı. Aşağıda gazetemiz muhabirinin sorularını ve FKÖ temsilcisi Frangi'nin bu sorulara verdiği yanıtları bulacaksınız.

DAYANIŞMA: FKÖ savaşçılarının Beyrut'tan ayrılmalarından sonra Filistin halkının kendi kaderini tayin ve bağımsız devletine sahip olma mücadelesi önündeki perspektifler nelerdir?

FRANGİ: FKÖ Beyrut'u terketti. Fakat Beyrut'u terkediş bir yenilgi değildi. Buna uluslararası çevrelerin resimleri şahitlik etmektedir. İsrail askeri üstünlüğüne rağmen Batı Beyrut'u ele geçiremedi. Hatta çılgınca bombardımanlar bile bu durumu değiştiremedi. Beyrut'u terketmeyi şehrin daha çok harabeye çevrilmesini önlemek, sivil halkın Şaron ve generalleri tarafından yokedilmesini durdurmak için kabullendik.

Biz tam ve kesin olarak anlaşmanın şartlarına uyduk. Fakat gerek ABD gerekse İsrail varılan anlaşmayı kaba bir şekilde ve büyük ölçüde çiğnediler. Sabra ve Şatila katliamları İsrail ordusunun, onun yöneticilerinin ve işbirlikçilerinin gerçek yüzünü gösterdi ve bu katliam İsrail ve ABD'nin verilen garantilere ne kadar sadık kaldıklarını kanıtladı. Varılan anlaşmada bize garanti edilen sivil halkın güvenliği konusu yerine getirilmedi.

İnanıyorum ki, biz büyük bir politik ve moral zafer kazandık. Gerek Beyrut'tan çekilme, gerekse Sabra ve Şatila'da meydana gelen korkunç olaylar tüm dünyaya ve özellikle Avrupa'ya, Filistin sorununun ancak Filistin halkının kendi kaderini özgürce tayin etmesi ve bağımsız bir devlete sahip olmasıyla çözülebileceğini gösterdi. Fes'te yapılan Arap zirve toplantısında kabul edilen barış teklifleri ile yine Sovyetler Birliği'nden gelen barış teklifleri gerçekcidirler ve bölge barışı için bir perspektif sunmaktadırlar. FKÖ'nün etkinliği olmaksızın bölgede barış sağlanamaz. Bu perspektif Lübnan'daki savaştan sonra daha da açığa çıktı.

DAYANIŞMA: Filistin savaşçılarının ve FKÖ üst yönetiminin çeşitli Arap ülkelerine dağılmaları "ılımlı" denilen Arap yönetimlerinin İsrail ve ABD politikalarında radikalleşmeye yol açabilir mi?

FRANGİ: Filistin özgürlük savaşçılarının çeşitli Arap ülkelerine gitmeleri bir şeyi çok açık şekilde gösterdi: her tarafta Arap kitlelerden gelen büyük bir sempati ve dayanışma dalgası. Bu durum, önümüzde duran yapımızı yeniden organize etmek ve sağlamlaştırmak görevini kolaylaştıracaktır. Hedefimiz Filistin'dir. Arap ülkelerinin bu Arap ulusal sorununda, Filistin için mücadelede birlik içinde davranmalarını sağlamak için uğraşıyoruz. Fes'te yapılan zirve konferansı bizim beklediğimiz ve arzu ettiğimiz sonuçları verdi.

DAYANIŞMA: Reagan'ın sözde "yeni" Filistin politikasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu "yeni" politikanın ardında ABD'nin ne gibi yeni endişeleri ve yeni umutları olabilir sizce?

FRANGİ: Daha önce de açıkladığım gibi Lübnan savaşı Filistin sorununu dünya kamuoyunun ana konusu yaptı. Bizim Beyrut katliamındaki kararlı ve cesur tutumumuz değişik kesimlerden yeni politik teklifleri ve de manevraları gerekli kıldı.

Reagan yönetiminin bu "yeni" planı gösteriyor ki, FKÖ'yü ve onun anlamını kulak ardı etmek ABD'ye de zor gelmektedir.

ABD Beyrut'da bize karşı politik ve askeri olarak savaştı. Batı Beyrut'a düşen ABD silah ve bombalarıydı. Bu nedenle hayale kapılmıyoruz.

Her fırsatta açıkladık: sürekli ve adil bir barışın şarttı, FKÖ'yü ve bağımsız bir Filistin devletinin kurulmasını tanımaktan geçer. İnanıyorum ki, Reagan olsun olmasın, ABD yönetimi bundan ilanihaye kaçamaz. Eğer "yeni" Filistin politikası bu doğrultuda bir adım oluşturacaksa, ABD yönetimi doğru yoldadır demektir.

ÇİN SOVYET DÜŞMANLIĞINDAN VAZ MI GEÇİYOR ?

Brejnev'in cenaze törenine katılmak üzere Moskova'ya giden Çin Dışişleri Bakanı'nın gitmeden önce verdiği demeç, Moskova'da cenaze töreninden sonra 3 gün daha kalması ve Gromiko ile uzunca bir konuşma yapması, gazetecilerin sorularına verdiği cevapların üslubu ve içeriği, Çin'in Sovyetler'e karşı izleyegelmekte olduğu sert tutumunu yumuşatmakta olduğu ve Sovyet Çin ilişkilerinin yeniden düzelmeğe başladığı şeklinde yorumlandı.

Brejnev, kısa bir süre önce Baku'da yaptığı konuşmada aradaki ilişkilerin normalleştirilmesi için Çin'e bir çağrıda bulunmuştu. Proletarya enternasyonalizminden uzaklaştıktan sonra koyu milliyetçi bir politika izleyen ÇKP yönetiminin Sovyetler Birliği'ne karşı takındığı düşmanca tutum, "Barış içinde birlikte varolma" ilkesini rehber edinen SBKP'nin tüm esnek ve yapıcı politikasına rağmen, dünyada gerginliğin artmasından başka bir sonuç vermemekteydi. Daha da kötüsü Çin yönetimi, izlediği bu yanlış politika nedeniyle, ABD emperyalizminin emellerine hizmet eder hale gelmiş ve pek bilinen deyişiyle ABD, Sovyetler'e karşı düşmanca politikasında Çin kartını sık sık oynamağa başlamıştı.

Oysa Çin kendini "üçüncü dünya"nın önderi olarak görüyor ve göstermeye çalışıyordu. Ne ki, izlediği Sovyet düşmanı, ABD yanlısı politika sonucu "üçüncü dünya"dan hızla tecrit oldu. Çünkü ABD emperyalizminden elaman diyen dünya halkları, Sovyetler Birliği'nin ulusal kurtuluş mücadelelerini destekleyen geleneksel politikasının, "sosyal emperyalistlikle" itham edilmesinin altındaki şoven emelleri kolayca açığa çıkardılar. Sonuçta Pekin yanlısı "ML" partileri zaten pek az olan etkinliklerini tümden yitirdiler ve Pekin yönetiminden hızla sırt çevirdiler. Böylece Çin'in dünyada ABD'den başka destekçisi hemen hemen kalmadı.

Şimdi Çin Sovyetler'le ilişkilerini normalleştirmek eğilimi gösteriyor. Bu, dünya barışı açısından elbetteki olumlu bir gelişmedir ve bu konudaki her olumlu adım tüm dünya halklarını sevindirecektir. Dahası, tüm ülkelerin işçileri, ÇKP'nin daha da ileri bir gelişme göstererek proletarya enternasyonalizminin gerektirdiği ilişkilere yönelmesini yürekten istemektedirler. Ama, bu konuda iyimser olmak için henüz önemli bir işaret yoktur. ÇKP yönetimi Mao'un sapık görüşlerinden bazılarını red ve mahkum etmektedir ama, milliyetçilik Çin'in dış politikasına egemendir. Ulusal bağımsızlığını, ABD emperyalizmini dize getirerek kazanan sosyalist Vietnam'a karşı Çin yönetiminin izlediği düşmanca politika —ki hatırlanacaktır Çin, aynı ABD gibi Vietnam'ı işgale kalkışmıştı— sürmektedir. Hatta Sovyetler Birliği başta olmak üzere proletarya enternasyonalizmine bağlı tüm sosyalist ülkelerin ve işçi sınıfı partilerinin desteğini kazanan Vietnam'ın kardeş Kamboç halkına yaptığı yardım, Çin yönetiminin en fazla allerji duyduğu konulardan birisidir ve Çin Sovyetler'le aralarındaki en önemli anlaşmazlık maddelerinden birisi olarak bu konuyu ileri sürmekte, Sovyetler'in Vietnam'dan desteğini çekmesini şart koşmaktadır. Tüm dünyanın nefretini kazanmış Pol Pot gibi kanlı bir katile arka çıkan Çin yönetiminin bu dar milliyetçi tutumunun onaylanamayacağı açıktır.

Çin'in, Sovyetler'e karşı izleyegelmekte olduğu düşmanca politikanın çıkmazını görmemiz elbetteki memnunlukla karşılanacak bir gelişmedir. Ancak bu konuda iyimser olmak için vakit erkendir. Çin yönetimleri dış politikalarında ilkesizdirler ve devamlı yalpalamalarıyla meşhurdurlar.

Latin Amerika'da Dış Borçlanma

Dünya özel bankalarının bazı Latin Amerika ülkelerine son on yıl içinde sağladıkları kredilerin toplamı korkunç boyutlara varıyor. Mesela yalnız Brezilya'nın dış borçlarının yekunu 71 milyar dolar! Ondan sonra sırayla Meksika (70 milyar), Arjantin (36 milyar), Venezuella (19 milyar), Şili (15 milyar) geliyor.

Dikkati çeken nokta, bu kadar büyük borçlanmanın büyük kısmının son on yıl içinde gerçekleşmiş olması. Bunun nedeni 1973'ten sonra OPEC (Petrol İhraç Eden Ülkeler) topluluğunun petrol fiyatlarını hızla artırması sonucu özellikle bazı arap ülkelerinin Amerikan ve Avrupa bankalarındaki hesaplarının da birden artıvermesi. Bankalarda toplanan muazzam meblağları işletip, büyük karlar sağlamak için, emperyalist dünya bankaları dünyanın başka yerlerinde olduğu gibi, Latin Amerika'da da dış borçlanmayı özellikle teşvik ettiler. Bilinçli ve kasıtlı bir biçimde sürdürülen bu politika birçok ülkede hükümetlerin salt dış borçlanmaya dayalı iddialı kalkınma programları başlatmalarını getirdi. Ama bugün artık bu ülkeler için durum hiç parlak değil. Bir yandan petrol ithal maliyeti doların da değerinin durmadan artmasıyla kat kat yükselirken, öte yandan kahve ve bakır gibi Latin Amerika ihraç mallarının fiyatları sürekli düşüyor. Bu ülkeler, aynı zamanda, yüksek faiz hadlerinin ve kapitalist ekonominin dünya çapında içine düştüğü krizin olumsuz etkilerini duyuyorlar. Sonuç olarak da, bırakınız aldıkları kredinin parasını ödemeyi, sadece faizlerini bile ödemekte çok büyük güçlüklerle karşılaşıyorlar, Mesela Brezilya geçen yıl ihracattan kazandığı her bir doların altmış sentini, bir başka deyişle yüzde altmışını, borçlarının faizini ödemeye harcadı! Meksika, sahip olduğu çok büyük petrol kaynaklarına rağmen, 70 milyar dolar dış borç yükü altında iki yakayı bir araya getiremeyip, çok tehlikeli bir ekonomik krizin eşiğine geldi.

Dış borçlanmanın bu boyutlara varmasının getirdiği sonuçlardan biri politik.Borç- ve borç faizlerini ödeyemez hale gelen bir ülke ister istemez IMF'ye başvurup yeni kredi talep ediyor. IMF ise, bilindiği gibi doğrudan doğruya emperyalist ABD finans çevrelerinin hakimiyeti ve etkisi altında çalışıyor. Bir ülkeye kredi vermek için koştuğu şartların başında, hemen her zaman, işçi ücretlerinin düşürülmesi, sosyal harcamaların azaltılması, ekonomik büyüme hızının (bazen sıfıra varana dek) yavaşlatılması, para değerinin düşürülmesi gibi tedbirler geliyor. Bu da, giderek,bu ülkelerde demokrasinin rafa kaldırılıp,kitlelere "kemer sıktırabilecek" zorba ve faşist yönetimlerin gündeme gelmesine yol açıyor. Arjantin, Şili, Uruguay gibi ülkeler, bu arada hepimizin bildiği gibi Türkiye, bu sürecin son on yıl içinde tüm boyutlarıyla yaşandığı tipik örnekler.

İkinci ekonomik sonuç da şu: Büyük dış borçları olan bir ülke borç ödemeyi sürdürebilmek için döviz girdilerini arttırmaya herşeyden çok öncelik vermeye yöneliyor. Bu yüzden sürekli devalüasyonlara başvurup, ürettiği malları adeta yok bahasına elden çıkarmak zorunda kalıyor. Devalüasyonlar ithal mallarının fiyatını artırıp, ihraç mallarını ucuzlattığından, belli bir miktar ihraç malına karşılık ithal edilen mal değeri her yıl giderek azalıyor.Mesela bir kilo buğday karşılığı ithal edilebilen suni gübre ya da traktör yedek parçası her yıl daha az oluyor. Aynı zamanda "dış pazara açılma" tercihi doğrultusunda ekonomi yapısal olarak, gitgide daha çok dışa bağımlı hale geliyor. İç pazara yönelik üretim, ülke halkının ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması geri plana itilerek, ekonomi gitgide daha çok dış çıkarların tekerine bağlanıyor,

Sonuç: Başta eli sopalı, insan hakları düşmanı bir Boğaz tokluğuna çalışıp,dış pazara yönelik üretim yapan, ekonomik-demokratik,sosyal hakları büyük ölçüde elinden alınmış bir halk..Ve "ihracat seferberliği" adı altında ülkenin tüm insan ve madde değerlerinin yok bahasına elden çıkarılmasına aracılık ederek gitgide zenginleşen bir avuç işbirlikçi tekelci azınlık!

Manzara her yerde aynı. Yalnız Latin Amerika ülkelerinde değil, büyük dış borç yükü altına girip de IMF'den medet umar duruma düşen bütün ülkelerde ve bunların en tipik örneklerinden biri olan Türkiye'de de.

●●

DAYANIŞMA'NIN ANAYASA SORUŞTURMASI

(Baştarafı 2. sayfada)

Özkan MERT

rildiğini söylüyor. Bu ne derece doğru, bunu da bilmiyoruz. Elimizde bunun doğruluğunu kontrol edecek demokratik bir mekanizma ve olanak yok. Bunun kokusuda yakından çıkacak elbet. Halkın özgür iradesine dayanmayan, terör ve baskı altında yapılan bu oylama, Cunta'nın kendisi gibi anti-demokratiktir, geçersizdir ve gayri meşrudur.

Demokratik güçlerin yapacağı ilk iş, gerek Türkiye'de, gerekse Avrupa'da tüm ülkelerin demokratik güçleriyle dayanışma içinde ve mümkün olan en geniş kitlesel tabanda Cunta'ya karşı bir "Birleşik Direniş Cephesi" kurmaktır. Öyle ki, yeryüzünde Türkiyeli emekçilerin yaşadığı her karış toprak Cunta'ya karşı bir direniş cephesi olmalıdır. Cunta'nın, bataklığın üzerinde kurulmuş beton yapıdan başka birşey olmadığı kitlelere gösterilerek, kitleler Cunta'ya karşı mobilize edilmelidir.

Fakat bunun için tüm sol örgütlerin, tüm demokratik güçlerin, Cunta'ya karşı mücadelenin gerektirdiği "Devrimci sağduyu"ya, "ideolojik olgunluğa" sahip olması gerekir. Bunlar gerçekleştirildiği ölçüde Cunta'nın çöküşü hızlanacaktır. Türkiye solunun bu olgunluğa eriştiğini göstermesinden başka bir seçeneği yoktur.

Türkiye solu, ve tüm demokrasi güçleri bu kez sınavı başarıyla vermek zorunda ve sorumluluğundadır.

Babür KUZUCUOĞLU

1982 Anayasası'nın oluşmasında, bugünkü geçiş dönemini izleyeceği düşünülen siyasal, sosyal ve ekonomik yapıyla daha kökten kenetleşme amacından yola çıkıldı; gelecekte siyasal ve sosyal iktidarı elinde tutması tasarlanan egemen güçlere tutarlı bir bağlam sağlanmak istendi. Bugünkü "fiili" iktidarın rolü ise bu bağlamı, yarın onun yükünü ve sıkıntılarını çekecek olanlara onaylatma işlevini yüklenmek oldu. Yüzde doksanikilik bu onay, bu işlevin başarıyla yerine getirildiğini teslim etmemizi gerektiriyor.

2— Yeni anayasanın içeriği, önümüzdeki döneme demokratik mücadeleyi "anayasanın siyasal iktidarlara karşı savunulması" biçiminde yorumlanması imkânını (belki de isabet..) ortadan kaldırıyor. Böylece o mücadelede bir bakıma soyut ve üstün ilkeler kavgası verme yerine, toplumumuzun gelişmesini daha derinelerine inerek kavramaya itiliyoruz. Bir de, bazı "önceden" kalıplara uygun düşme ve düşürme kaygısından, meseleleri yokyere "âcilleştirmekten" kurtulabilirsek (hepimiz), bu toplumun tarihinden bugüne, geleceğin yeryüzünde almasını özlediğimiz onurlu yere kadar uzun, sabırlı yolun bilincini ve sorumluluğunu yüklenen daha bütüncül programlara yönelebiliriz.

ARJANTİN'DE AÇLIK

Arjantin'de özel teşebbüs hayranı generaller 1976'da yeni bir darbe ile iktidara el koyduklarında enflasyon oranı yüzde 400 idi. Generaller ve sivil akıl hocaları "ekonomiyi düzene koyma" adına, ünlü Firiedman'cı monaterist politika doğrultusunda ne "gerekiyor"sa yaptılar. Bu politika gereği, ekonomiye "acı ilaçlar" içirmekten çekinmediler, kimsenin gözünün yaşına bakmadılar.

Sonuç: Serbest bırakılan ithalatta korkunç bir tırmanma ve yerli sanayinin çöküşü. Aynı zamanda dış borçlanmanın 31 milyar dolara fırlaması!

Enflasyonu önlemek için girişilen tüm çabalara ve bu yolda kitlelere silah zoruyla dayatılan onca "fedakârlığa" rağmen 1976'dan bu yana enflasyon hiç bir zaman % 150'nin altına düşmedi. Bugün ise, Falkland-Malvinas savaşının da etkisiyle, enflasyon oranı % 270'in üstünde. İşsizlik oranı % 25. Yani çalışan nüfusta her dört kişiden biri işsiz. Gerçek ücretler de son bir yıl içinde % 30'dan fazla geriledi. Bir işçi ailesinin ortalama geliri ayda 75 ilâ 100 dolar. Büyük şehirlerin kenar mahallelerinde ufak bir dairenin kirası ayda 25 dolar civarında. O da her ay % 15 ile 30 arasında otomatik olarak artıyor. Bu yılın Ocak-Ekim ayları arasında ekmek % 115, tereyağı % 127, süt % 141, peynir % 192, et % 210 daha pahalandı.

Bu koşullar altında bugün Arjantin'de açlık kol geziyor. Arjantin, doğal kaynakları zengin, toprağı bereketli, besin üretimi yüksek bir ülke. Dünyanın en çok et ve buğday üreten ülkelerinden biri. Buna rağmen insanlar, özellikle büyük şehirlerin işçi semtlerinde hergün kiliselerin ve hayır kurumlarının önünde uzun yiyecek kuyrukları oluşturuyor. Sadece başkent Buenos Aires'in bir banliyösünde kiliseler hergün tam 26 bin kişiye bedava yemek dağıtıyor. Aç bilâç çocuklar zengin mahallelerinde lokantalardan yiyecek dileniyor, otomobil park yerlerinde kapı-pencere silmek için birbirleriyle boğuşuyor.

Bu durumun ortaya çıkmasında bu yıl Arjantin Cuntası'nın Malvinas macerasına gözü kapalı atılmasının da etkisi oldu şüphesiz. Ama ekonomik çöküntü çok daha önceden belirtilerini göstermeye başlamıştı. Sendikalar ve işçiler çığ gibi büyüyen ekonomik sıkıntıyı ve sosyal adaletsizliği protesto etmek için Cunta'nın baskı ve zulmüne rağmen büyük sokak gösterileri düzenliyorlardı. Cunta'nın ülkeyi Malvinas macerasına sürüklemesinin de asıl nedeni buydu: "anti-kolonyalist mücadele" adı altında dikkatleri saptırıp kitleleri bir süre daha oyalamak, ekonomik krizin yükünü emekçilerin sırtına daha da çok yıkmak Cunta'nın baş hedefiydi.

İşte sözde "anarşiyi önlemek ve ekonomiyi düzeltmek için" iktidarı gaspeden özel teşebbüs hayranı Arjantin generallerinin, onca baskı, mezalim ve tepeden inme keyfi yönetiminin yanısıra, ekonomik alanda da ülkeyi içine soktukları durum!

AMERİKA'DA İŞSİZLİK, FUKARALIK

ABD'de Kasım ayı başında yapılan Kongre ve Kısmi Senato seçimleri Amerikan halkının Reagan'ın ekonomi ve sosyal politikasına gözle görülür cevabı oldu. Nasıl olmasın ki, iki yıl önce bütçe açıklarını kapatacağını vaadederek seçilen Ronald Reagan'ın hazırladığı 83 bütçesinde açık tam 200 milyar dolar civarında. Bunun da başlıca nedeni Reagan'ın akıl almaz boyutlara varan yeni silahlanma ve savaş harcamalarına girişmesi. Açığın daha da büyümesini önleyebilmek için Reagan yönetiminin başvurduğu "çare" ise, sivil yatırımları kısarak işsizliğin hızla artmasına neden olmak, sonra da işsizlik sigortası ve diğer sosyal haklarda kesintiler yapmak!

Sonuç ortada: Bu yılın Eylül ayı içinde işsiz sayısı 11,3 milyona varmıştı. Bu sayı Ağustos işsiz sayısından aşağı yukarı yarım milyon, bir yıl öncesinden ise tam 3 milyon fazlaydı. Buna göre resmi işsizlik oranı çalışan nüfusa göre yüzde 10,1'dir. Bu, ABD'de 1941'den beri, yani büyük 1929 ekonomi krizinin etkilerinin daha hâlâ sürdüğü zamandanberi ulaşılan en yüksek orandır. Oysa buna yarı işsizlerin, fabrikalarda çalışma saatleri kısaltılanların sayısı dahil değildir. Onlarla birlikte alınınca oran yüzde 14'e kadar çıkıyor.

Öte yandan ABD basınında yayınlanan haberlere bakılırsa nüfusun yüzde 14'ü Amerikan standartlarına göre fukaralık içinde yaşamaktadır. Bunların sayısı sadece 1981 yılı içinde 2,2 milyon artmıştır. (ABD'de ortalama aile geliri yılda 1981'de 22 bin 390 dolardır. Yılda geliri 9 bin 287 doların altında olan ailelerin fertleri fukara sayılıyor.) Reagan yönetiminin bütçe açığını kapatmak için başvurduğu "çare"lerden biri, bu gibi dar gelirli ailelere yapılan para ya da yiyecek vb. yardımı programlarında kısıntı yapmak. Ama bir yandan da yüksek gelir kademelerinde vergiler azaltılıyor. 1981 ve 82'den sonra 83 yılında da bir üçüncü vergi indirimi yapılacak!

ABD YÖNETİMİ VE SİBİRYA BORU HATTI

Reagan yönetimi Sovyetler Birliği'nin Sibirya-Avrupa doğal gaz boru hattının inşasına katılan Avrupa şirketlerine uyguladığı müeyyideleri kaldırdığını açıkladı. Bu müeyyidelerin boru hattının inşası üzerinde zaten hiç bir olumsuz etkisi görülmemişti. Çünkü yaygın kriz koşullarıyla karşı karşıya olan Avrupa hükümetleri kendi ekonomik faaliyetleri açısından ABD müeyyidelerine şiddetle karşı çıkmışlar, bunları etkisizleştirecek tedbirleri almaktan geri durmamışlardır.

Ama Reagan yönetiminin boru hattının inşasını engelleme gayretlerini asıl boşa çıkaran, Sovyetlerin Batılı teknoloji ve sermaye katkısı olmadan bu projeyi pekâlâ zamanında yetiştirebileceklerinin anlaşılması oldu.

Doğal gaz boru hattı, bilindiği gibi, Sibirya'da çıkarılan doğal petrol gazını Avrupa'nın ortasına kadar ulaştıracak ve Avrupa ülkelerinin enerji ihtiyacının önemli bir bölümü bu yoldan karşılanacak.

ABD'DE BARIŞ HAREKETİ VE NÜKLEER SİLAHSIZLANMA

Kasım ayında ABD seçimlerinde halk oylamasına sunulan konulardan biri bütün dünyada nükleer silah üretiminin bugünkü düzeyde dondurulması önerisi idi. Amerikan kamuoyunun geniş bir kesimi bu öneriyi destekliyor. Amerikan Kongresi ve Senatosunda da, özellikle Demokrat Parti mensupları arasında destekçileri var. Geçen Haziran ayında New York'da yapılan muazzam Barış Gösterisinin ana temalarından biri yine buydu. Öneri, esas itibarıyla, Reagan yönetiminin savaş kışkırtıcısı azgın silahlanma politikasına ABD barışseverlerinin tepkisini dile getiriyor.

Halk oylamasında 12 milyon seçmen öneri lehinde oy kullandı. Ve işte bütün olanlar da bundan sonra oldu. Reagan yönetiminin paçaları tutuştu. Şimdi Başkan Reagan kendisi ve malum CİA mihrakları başta olmak üzere tüm ABD emperyalist borazanları Nükleer Silahları Dondurma Hareketinin ve ABD Barış Hareketinin, dolayısıyla 2 Kasım oylamasında 12 milyon Amerikan seçmeninin, "Sovyet ajanları" tarafından oyuna getirildiğini, manipule edildiğini ileri sürmekteler!

●●

NOBEL EDEBİYAT ÖDÜLÜNÜ G.G.MARQUEZ ALDI

Kolombiya'lı ünlü romancı G. Garcia Marquez bu yılın Nobel Edebiyat Ödülünü kazandı. Latin Amerika halklarının yaşantısını kökleri çok derinlere giden halk efsaneleri örgüsü içinde ama gerçeği hiç de çarpıtmadan veren Marquez'in kitaplarının bazıları Türkiye'de de yayınlanmıştı. En güçlüsü "Yüz Yıllık Yalnızlık" tır.

Bu yılın Nobel Edebiyat ödülünü alan Marquez, ABD'ye girmesi yasaklanmış uluslararası üne sahip yazarlardan biridir. Yine kendisine geçen ay sosyalist Küba'nın en yüksek kültür ödülü Felix Verela Nişanı verilmişti. Küba Devlet Konseyi Başkanı Fidel Kastro'ya yazdığı teşekkür mektubunda Marquez şöyle diyordu:

"Bu çalkantı döneminde yaşamaktan duyduğum mutluluğun bir nedeni de Küba'lıların, kadınıyla, erkeğiyle, kendi dünyalarını kurma yolunda gösterdikleri cesaret, sebat ve akıllara durgunluk veren hayal gücüne tanıklık edebilmiş olmamdır. Bu, bizatihi, kimsenin görmezlikten gelemeyeceği türden uzun erimli bir kültürel başarıdır..."

TÜRK CUNTA'SININ ANAYASA TASLAĞI İNSAN HAKLARI FELSEFESİNİN İNKARIDIR

●●●● *Paris Bürosu Avukatlarından Monique ve Roland Weyl tarafından hazırlanan ve 7 Kasım'da "Referandum"a sunulan Cunta Anayasasını irdeleyen incelemenin kısa bir özetini aşağıda sunuyoruz.*

İncelemenin giriş bölümünde "eski devirlerde devletlerin anayasalarının bulunmadığı, iktidarın tek varoluş biçiminin zorun zorla dayatılması olduğu, otoritenin herşey olduğu" belirtildikten sonra, tarihsel olarak anayasaların ortaya çıkışı "halkların demokrasi için verdikleri mücadelenin bir zaferi" olarak nitelenmektedir. Anayasaların amacının otoriteyi sınırlandırmak ve yurttaşların haklarını garanti altına almak olduğu söylenerek, anayasalarda ifadesini bulması gereken hakların kategorik analizi yapılmaktadır. Konunun günümüzle ve Ankara Cuntası'yla bağı şöyle belirtilmektedir.

"Latin Amerika'nın faşist diktatörleri 'ulusal güvenlik' teorisi adıyla bilinen özgül bir anayasa mitleştirmesini (mistifikasyonunu) başlattılar. Ulusun güvenliği bahanesi altında ve güya demokrasinin korunması için son derece anti-demokratik tedbirlerin alınmasını ideolojik bir ölçüt halinde getirdiler.

Hiç kuşkusuz bu teorinin biricik ilham kaynağı Waşington'dur ve Ankara Cuntası'nın anayasa taslağı da Pinochet'vari anayasaların çarpıcı bir yansımasıdır. Ama onun gibi olamadığı için de, onun bir karikatürüdür."

İnceleme, daha sonraki bölümlerinde Cunta Anayasa'sının özünü madde madde örnekler göstererek ayrıntılı olarak sergiliyor. Referandum öncesinde çeşitli ve ayrıntılı yayınlarla incelemiş olduğumuz bu öz ve detaylar, adı geçen Fransız hukukçuları tarafından da dile getirilmiş. Uluslararası demokratik kamuoyunu etraflıca aydınlatmak için hazırlanan bu incelemenin, sözkonusu detaylarını burada anmayı tekrar olacağı için gerekli görmüyor ve sadece başlıklarını vererek geçiyoruz. Cunta anayasasının özünü ve maddelerini inceleyen bölümlerden birincisi *Genel İlkeler* başlığını taşıyor ve anayasanın ilkelerini içeren ilk maddeleri irdeliyor. *Sonra Temel Hak ve Ödevler* bölümü geliyor. Üçüncü olarak *Kişi Hak ve Ödevleri*'nden Cunta'nın ne anladığı sergileniyor. Kişi hak ve özgürlüklerinin nasıl da bütünüyle yokedildiğini bir bir açıklıyor, bütün maddeleriyle bu Cunta anayasasının demokrasi ve insan hakları safsatalarının nasıl bir ikiyüzlülük olduğunu ispatladıktan sonra bunları RİYAKARLIK terimiyle açıklıyor. Basın, söz ve anlatım özgürlüklerine, siyasal haklara özel bir vurgu verdikten sonra, sendikal hakların 51. maddede "işletmelerin güvenliği ve istikrarı" terimi altında bütünüyle reddedildiğini ve devletin "sosyal barışın koruyuculuğu" göreviyle yükümlü ilân edildiğini belirterek, bütün özgürlüklerin yokedilmesinde olduğu gibi, bu anayasa maddesinde de gene aynı teranelerin "kamu barışı", "asayiş", devletin "demokrasiyi" koruma görevi gibi sözlerle tekrarlandığı belirtiliyor. Grev hakkının fiilen bulunmadığı hususuna çeşitli ibarelerle alıntılar yaparak parmak basıyor. Son olarak da Cumhurbaşkanına verilen olağanüstü yetkilere işaret ediyor.

İncelemenin birkaç paragraflık son bölümünde, bu anayasa ile *faşist polis düzeni* öngörüldüğü belirtiliyor. Fakat anayasaların hangi maddeleri ihtiva ederse etsin, hangi özü ve lafzı taşırsa taşısın, realiteye ve hayata uymadığı takdirde, İNSAN'IN MÜCADELESİ karşısında geçersiz kalacağını, son sözü söyleyecek olanın İNSANLAR ve onların mücadeleleri olduğunu söyleyerek, bunu tarihin bize öğrettiği olarak niteliyor.

Avrupa Öğretmenlerinin Kongresi Yapıldı

Gazioğlu divanda Kongreyi izlerken.

Avrupa Öğretmen Sendikaları Komitesi Kongresi 15-16 Kasım 1982 günlerinde Lüksemburg'un başkentinde toplandı. Yeni bir kuruluş olan bu örgüt, üç uluslararası öğretmen sendika federasyonuna bağlı, sosyalist ülkeler hariç tüm Avrupa ülkelerinin uluslararası sendikalarından meydana geliyor.

Kongrede Avrupa'da her geçen yıl büyüyen işsizlik ve savaş tehlikesi üzerinde duruldu. Söz alan delegeler Avrupa'nın bazı ülkelerinde öğretmenlerin sendikal haklarının tam olmadığını örneklerle anlattılar. Kongrede en çok üzerinde konuşulan konu büyüyen işsizlikti. Ekonomik kriz arttıkça hükümetler kamu harcamalarını kısıyor, bundan en çok eğitim alanı etkileniyor ve öğretmenler arasında işsizlik artıyor.

Öğretmenler kongresine TÖB-DER Genel Başkanı Gazioğlu da konuk olarak çağrılı idi. Kongreye katılan Gazioğlu bir konuşma yaparak Türkiye'deki eğitimin, öğretmenlerin ve sendikaların sorunlarını anlatarak Avrupa'lı meslektaşlarını dayanışmaya çağırdı. Gazioğlu'nun konuşması üzerine, Türkiye'de Cunta'nın icraatını protesto eden bir telgraf oy birliğiyle kabul edildi. Söz alan delegeler, ulusal sendikalarının da Türkiye'li meslektaşlarıyla dayanışma içinde olduklarını, TÖB-DER üzerindeki yasağın kaldırılması ve tutuklu TÖB-DER yöneticilerinin kurtarılması için çalışacaklarını belirttiler.

KONGRENİN PROTESTO TELGRAFI

Türkiye Büyük Elçiliği
Lüksemburg

16 Kasım 1982'de Lüksemburg'da toplanan Avrupa Eğitim Sendikası Komitesi Genel Kurulu, gündemindeki sendikal haklarla ilgili çalışmaları meyanında, Türkiye'li sendikacılara yöneltilen saldırıları ve bu hakların çiğnenmesini protesto eder.

2 milyon üyesi adına Komite, TÖB-DER ve DİSK üzerindeki yasaklamaların kaldırılmasını, sendikal faaliyetleri nedeniyle ve yasal yurttaşlık haklarını kullandıkları için hapsedilen tüm tutukluların serbest bırakılmasını talep eder.

Bütün uluslararası belgelerde yer alan demokratik ilkeler ve temel özgürlüklerin Türkiye halkı için teminat altına alınmasını ister.

Lüksemburg,
16 Kasım 1982

ZORBALIKLA GEÇEN "ANAYASA"YI KABUL ETMİYORUZ

(Baştarafı 1. sayfada)

mücadelesine getireceği katkı kendilerine yeterince iletilmediği için de— "anayasa"yı asla kabul etmediği halde Cunta tarafından terörize edildiği için, bir bakıma bela savmak kabilinden "evet" demek zorunda kalmıştır.

Bu durumda Cunta'nın "anayasa"sını kabul edilmiş sayabilirmiyiz? Elbette sayamayız. Silah zoruyla kabul edilen bir 1 inci şube ifadesi ne ölçüde geçerli ise, süngülerin gölgesinde zorbaca kabul ettirilen bu "anayasa" da o ölçüde geçerlidir!

Bilinir, genel bir kuraldır, bir sonraki anayasa, bir öncekinden daha ilerici olur, toplumsal gelişmenin gereklerine uyar. Oysa, Cunta'nın "anayasa"sı tam tersine; 1961 anayasasından çok geri. O anayasanın tanıdığı bir kısım haklar ve özgürlükler —ki, 1961 anayasası da demokratik hak ve özgürlükler konusunda içerdiği pek çok kısıtlama nedeniyle geri bir seviyeyi aksettiriyordu— Cunta'nın "anayasa"sı ile tümden ortadan kaldırılıyor. Şimdi seçmenin kendi eliyle bu "anayasa"ya evet demesi, yani, "ben demokratik hak ve özgürlüklerimden vazgeçiyorum, polisin ve jandarmanın beni öldürme hakkının anayasaya konmasını uygun buluyorum" diyebilmesi mümkün müdür? Büyük bir tehdit ve terör altında bırakılmadıkça kim böylesi bir haksızlığı kabul edebilir? Cunta dağ başındaki eşkiya misali yurttaşa "ya canını, ya malını!" demiştir. Ve yurttaş, doğal bir refleksle canını kurtarmak için malını —yani demokratik hak ve özgürlüklerini — feda etmiştir.

Ama canını kurtarabilmiş midir? Hiç de değil. Yurttaş "evet" dersem belki generallerden kurtulurum sanmıştır. Oysa olan tam tersidir. Cunta şimdi halkın tepesine bütün ağırlığıyla çöreklenmiştir. Yurttaş yağmurdan kaçayım derken doluya tutulmuş, sonuçta can güvenliği başta olmak üzere tüm temel hak ve özgürlüklerini yitirmiştir.

Mevcut faşist yönetimi "yasallaştıran" "anayasa" *görünüşte* kabul edilmiştir. Hiç bir emekçi, hiç bir demokrat, hiç bir anti-faşist bu "anayasa"yı kabullenmemektedir ve kabullenmeğe niyetli değildir. Bir suskunluk varsa Cunta'nın şerrinden korkulduğu içindir. Ama ünlü sözdür, *korkunun ecele faydası* yoktur. *"Anayasa"ya kabul oyları fazla çıktı, bu nedenle ağzımızı açmayalım, bekleyelim,* tutumu son derece yanlıştır. Demirel daha ilk günden 1961 anayasasını "bize lüksdür" diye eleştirmekten geri durmamıştı. Demokrasi yanlıları Demirel'den daha kötü imtihan vermenin vebalini yükümlenemezler. Yığınlar, içlerinden asla kabul etmedikleri, fakat metazori "evet" dedikleri "anayasa"nın kabul edilemez olduğunu bilmektedirler. Ve bu *toplumsal reddin* harekete geçirilmesine hazırdırlar.

Fakat ne partiler ve seçimlerle ilgili yasalar, ne de seçimlerin kendisi — Cunta'nın hayalindeki bu tatlı düşler — faşist generaller çetesine incir yaprağı olabilecektir. Demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmasını bilecek olan halkımız, tek bir anti-faşist cephede tüm güçlerini seferber edecek ve Cunta'yı "anayasa"sıyla birlikte tarihin çöplüğüne atacaktır.

●●●

GÖRÜLMEMİŞ ÖĞRETMEN KIYIMI

(Baştarafı 1. sayfada)

mokrat öğretmenleri tasfiye hareketine girişti.

İlerici-demokrat öğretmenlerin tasfiye edilmesinin gerçek nedeni biliniyor. Hasan Sağlam hazırladığı İç Hizmet Talimatnamesine TÖB-DER üyesi öğretmenlerin uymayacağını iyi biliyor. Öğretmenlere siyaset yapma, grev-boykot-pasif direniş yapma, gazete-ajans muhabirliği yapma yasaklanıyor. Bir olayın üzerinden 24 saat geçmedikçe amiri şikayet etme bile yasak. Ast, üste mutlak itaat etmekle yükümlü. Emekli general olan bakan, asker ocağında disiplin adına ne görmüş, öğrenmişse Milli Eğitime taşımış. Doğaldır ki, bu politika bakanın değil, askeri Cunta'nın politikasıdır. Bizzat Cunta'nın başı Evren, darbenin ilk gününden başlayarak, öğretmenlere olan düşmanlığını pekçok kez ortaya koydu. Çünkü öğretmenlerin anti-faşist mücadeledeki kararlılığını biliyordu.

Öğretmenlere yapılan bu vahşi saldırı onlarda varolan anti-faşist bilinci daha da derinleştiriyor, Cunta'ya karşı nefretlerini daha da artırıyor. Öğretmen kıyımı karşısında yapılacak ilk iş yurtiçinde ve dışında Cunta'nın teşhiridir. Onun eğitim alanındaki tüm oyunlarını, planlarını bozmaktır. Hapse düşen, işsiz kalan, sürülen öğretmenlerle yurtiçinde ve dışında dayanışma içinde bulunmak ertelenemez bir görevdir.

●●●

REAGAN'IN RİYAKAR POLİTİKASI

(Baştarafı 1. sayfada)

Bu sorunun cevabı basittir. Tüm dünya kamuoyu ve bizzat Amerikan ulusu, Reagan'ın gerginliği tırmandırma politikasından bunalmıştır. Bizzat ABD'nin Avrupa'lı müttefikleri bile bu politikadan hoşnutsuzdurlar. En son olarak da Amerikan Katolik Kilisesi Reagan'ın politikasını barışa aykırı bulmuştur.

Brejnev'in ölümünü fırsat bilip barış yanlısı gözükmek, tüm dünyada barış düşmanlığı tescil edilmiş ve kendi ülkesinde bile desteğini yitirmiş olan bugünkü Beyaz Saray yönetiminin manevrasıdır.

Bir de şunu belirtelim ki, Sovyetler Birliği'nde yeni bir yönetim yoktur. SSCB devleti ve onun öncüsü SBKP dün de bugün de tek bir homojen yönetime sahiptir ve dünya barışının öncüsüdür. Bu nedenle "yeni bir yönetim geldiği için barış çağrısı yaptık" demek dahi Beyaz Saray'ın riyakârlığının bir kanıtıdır.

Öte yandan ise Reagan bu sözde barış nutuklarını atarken, Sovyetler Birliği'ni hedef alan kıtalar-arası MX füzelerinin yapımına ve denemelerine hız vermiştir.

Ama Reagan'ın bu manevrası dahi onun ne denli köşeye sıkıştığını göstermektedir.

BEYRUT KATLİAMININ SUÇLULARI

(Baştarafı 5. sayfada)

Ne ki bu korkunç katliamın başka sorumluları da yok mu?

Begin'in diğer kabine arkadaşları, İsrail'in tüm Siyonist çevreleri ve giderek İsrail'in pervasız saldırgan tutumunun baş destekçisi Reagan yönetimi de katliamda aynı sorumluluk payını taşımaktadırlar. Nasıl Şaron olay ilk ortaya çıktığında sorumluluğu falanjist militanlara yıkmak istediyse, nasıl Begin önce Şaron'u feda ederek kendini kurtarmaya çalıştıysa, şimdi de diğer Siyonist elebaşları ve ABD emperyalist çevreleri Begin'i harcayıp işin içinden sıyrılma gayreti içindeler. Ama bu da sökmeyecektir. Bütün dünya kamuoyu Beyrut'taki katliamın sorumluluğunun nerelere kadar uzandığını pekâlâ bilmektedir.

Tarih de bilecektir!

●●●

GENERALLERİN ANAYASASI VE CHP

(Baştarafı 4. sayfada)

da, demokrasinin gereği olan temel haklar ve özgürlükler, hiçbir demokratik ülkede eşi görülmedik ölçüde sınırlanmıştı. Milli Güvenlik Konseyinde kesin biçimi verilen Anayasada, bu sınırlamalar aynen korunduğu gibi, bazı bakımlardan daha da ileri götürülüyor.

Örneğin, 34. maddeye göre, bazı "fiillerin işlenmesinin kuvvetle muhtemel bulunması halinde", bir toplantı veya gösteri yürüyüşü yasaklanabilecek. Yani, bir "ihtimal" üzerine, bir temel hakkın ve özgürlüğün özü ortadan kaldırılabilecek. Böyle bir "ihtimal"in varlığına da, mahkeme değil, "yetkili merci" karar verecek.

Danışma Meclisi kasarısının işçi haklarına getirdiği sınırlamalar, MGK metniyle, görünürde bir ölçüde hafifletilmiş. Ama toplu sözleşme ve grev hakkını tümüyle işlemez duruma getirecek hükümler, metinde, olduğu gibi alıkonulmuş. Örneğin, hükümet bir grevi ertelerse (ki geçmiş dönemde bile istediği zaman erteleyebiliyordu) uyuşmazlık Yüksek Hakem Kurulunca çözülecektir ve YHK kararı kesin olacaktır, toplu sözleşme yerine geçecektir. Böylelikle, uygulamada, toplu sözleşme düzeninin yerini mecburi tahkim sistemi alacaktır.

Bazı üst düzey sendika yöneticileri, sendika ödentisinin kaynakta kesilmesini ve sendikanın güvenli bir gelir kaynağına sahip olmasını adeta işçi haklarından daha önemli görerek, ençok bu konu üzerinde durmuşlardır. Ya da, "lokavt"ın bir "hak" gibi nitelendirilerek Anayasaya girip girmemesini yaşamsal önem taşıyan bir sorun gibi göstermişlerdir. MGK tarafından hazırlanan Anayasa metninde bu bakımlardan kendilerini tatmin edici düzeltmeler yer alınca da, işçi haklarıyla ilgili sorunlar çözülmüş gibi, bayram etmişlerdir.

KEYFİ YÖNETİME AÇILAN YENİ KAPILAR

Bilindiği gibi, yeni Anayasada Cumhurbaşkanına yönetimle ilgili pekçok yetki tanınıyor. Buna karşın, Cumhurbaşkanının "sorumsuz"luğu da sürdürülüyor. Hiç değilse, bir Cumhurbaşkanının, hukuki sorumluluğu söz konusu olmasa bile, bu tür icraatın denetlenmesi ve durdurulması, bu tür icraatla kişilere verilebilecek zararın giderilmesi olanakları sağlanabilirdi. Oysa yeni Anayasanın kesinleşen metni bu olanakları da tümüyle kaldırıyor. Çünkü yeni Anayasanın 105. maddesinin ikinci paragrafına göre, "Cumhurbaşkanının re'sen imzaladığı kararlar ve emirler aleyhine, Anayasa Mahkemesi dahil, yargı mercilerine başvurulamayacak".

Böylece, Cumhurbaşkanı, kendisine tanınan sayısız yetkilerden bazılarını Anayasaya ve yasalara aykırı biçimde kullansa, ve o arada bazı yurttaşların özlük haklarına zarar verse bile, bunlar denetlenemeyecek, önlenemeyecek.

Demokrasi, bir yönüyle, iktidarın sınırlılığı ölçüsünde gerçeklik kazanır. Oysa yeni Anayasayla, iktidar yetkileri büyük ölçüde Cumhurbaşkanında toplanıyor ve Cumhurbaşkanının da bu yetkileri, Anayasayla ve yasalarla kendini sınırlı saymaksızın kullanabilmesi olanağı sağlanıyor. Böylece, "demokrasi" adı altında, koyu bir mutlakiyetin kapısı açılıyor.

BAKANLAR KURULUNUN ÜSTÜNDE MİLLİ GÜVENLİK KURULU

Milli Güvenlik Konseyince kesin biçimi verilen yeni Anayasada, Milli Güvenlik Kurulunun Bakanlar Kuruluna üstünlüğü, Danışma Meclisi tasarısında olduğu gibi, ancak ufak bir üslup değişikliğiyle, korunuyor. 118. maddede, Milli Güvenlik Kurulunun "zorunlu gördüğü tedbirlere ait kararlar Bakanlar Kurulunca öncelikle dikkate alınır" deniliyor.

Bu durumda, parlamentoya karşı sorumlu olmayan bir kurul, Bakanlar Kuruluna direktifler verebilecek demektir.

Öte yandan, Devlet Başkanı dışında şimdiki Milli Güvenlik Konseyi üyelerinden oluşacak Cumhurbaşkanlığı Konseyinin de, fiilen, hükümetin üstünde bir yeri olabileceği anlaşılıyor.

İşçinin Sözlüğü

HAZIRLAYAN,
Fethi SAVAŞÇI

ABLUKA—Bir devletin ya da bazı devletlerin zor kullanarak, politik ekonomik, askeri dış dünya ile bağlantısını kesmek. Öne sürülen koşulları kabul ettirmek için, o devleti ya da devletler gurubunu yalnızlığa sürüklemek.

ABVER—Alman Genel Kurmay Başkanlığı'nın 1925-1944 tarihleri arasındaki haber alma örgütü.

AÇIK DENİZ—Karasuları dışındaki deniz ve okyanus suları alanları. 1958 günkü Cenevre Anlaşması gereğince, açık denizlerde vapur seferleri, balık avı, su altı kablo döşeme, bilimsel araştırma, havalarda uçak seferleri serbesttir. Açık denizlerde vapurlar, hangi devletin bayrağı altındaysalar o devletin yasalarına uyarlar.

"AÇIK KAPI POLİTİKASI—Birleşik Amerika emperyalizminin eski doktrini, 1899 yılındaki Dışişleri Bakanı C. Hey tarafından hazırlanmıştır. Bu doktrine göre, ekonomik bakımdan geri kalmış ülkeler, ayrı ayrı emperyalist devletlerin nüfuz bölgeleri olarak kalmalı, bütün emperyalist devletler, bunlardan "eşit olanaklar içinde" yararlanmalıdır.

Söz konusu doktrin esas olarak Çin'e yönelikti. O zaman ki Amerikan emperyalistleri bu politika ile Çin'de belirli nüfuz bölgelerine sahip bulunan, diğer kapitalist ülkelerin durumlarını sarsmak ve gerek Çin'de, gerekse öteki sömürgelerde kendilerine pazar sağlamak amacını da güdüyordu.

AÇIK ŞEHİR—Savaş sırasında bazı şehirlerin savunmasız bırakılmasıdır. Bu gibi şehirlerde askeri hedeflerin, askeri birliklerin ve savunma araçlarının bulunmadığının ilanıdır. Böylece açık şehirlerin tahribi ve halkının kırımı önlenmektedir. İkinci Dünya Savaşı'nda Roma açık şehir ilan edilmişti.

AFRİKA BİRLİĞİ ÖRGÜTÜ—(ABÖ) Bağımsız Afrika Ülkelerinin kıta çapındaki Uluslararası örgütüdür. Irkçı Güney Afrika Birliği Örgütün dışındadır. 1963 yılında kurulmuştur.

AFRİKALILAŞTIRMAK-Afrika ülkelerinin, toplumsal yaşamın her alanında kendi kadrolarını yetiştirme, ulusal kültürlerini geliştirme politikası.

AHLAK—Toplumsal bilincin biçimlerinden biri. Davranış norm, ilkelerinin toplamı. Ahlâk, insanların birbirlerine, ailelerine, içinde yaşadıkları topluma, bağlı bulundukları sınıfa, diğer sosyal sınıflara, aynı zamanda halka karşı tutum, davranışlarını belirler. İyilik kötülük, yüküm, adalet, vicdan, dürüstlük kavramları ahlâkın temel kavramlarıdır.

Devlet organlarının denetimi altında bulunan hukuk normlarından farklı olarak ahlâk, kamuoyunun görünür, görünmez denetimi altındadır. Etkileme, inandırma yoluyla oluşur. Geleneklere göreneklere dayanır. Sömürüye dayalı sınıflı toplumlarda ahlâk, sınıfsal karakterlidir. Çeşitli sınıfların ahlâklılık, ahlâksızlık, iyilik, kötülük anlayışları da birbirinden farklıdır.

AJAN—Gerici hükümetlerin (ilerici örgüt, kişileri izlemekte görevli devlet organlarının) genellikle gizli işbirlikçisi. Ajan-provokatör, ilerici örgütlere sokularak, buralarda kışkırtıcı, iki yüzlü bir rol oynayan, gerici iktidar organlarının gizli insanı. Haber alma işlerinde çalışan, zararlı eylemlerde bulunan yabancı devletlerin adamı, casus.

AJİTASYON-Yığınları politik etkileme araçlarından biridir. Sınıflar, partiler arasındaki mücadelenin bir silahıdır. Halk yığınlarını aktif eylemlere yönelten belirli düşünce, sloganların yaygınlaştırılmasıdır. Propagandadan farklı olarak ajitasyon, bir ya da bir kaç düşünceyi en geniş halk katları arasında yaygınlaştırma amacını güder.

Ajitasyon, sınıfsal karakterlidir. Genel olarak üç türü vardır: Sözlü ajitasyon (toplantılarda, mitinglerde, radyo ve televizyonda konuşma, rapor, söyleşi). Yazılı ajitasyon (basın, broşür, bildiri, vb.). Görsel ajitasyon (duvar gazetesi, plaket, karikatür, slogan vb.). Zamanımızda, basın ajitasyonu ile birlikte, radyo, televizyon, sinema ajitasyonu büyük bir önem kazanmaktadır.

AKADEMİ—(Yunanca "akademia" sözcüğünden gelir). Mitoloji kahramanı Akadem'den yayılma. Eski Atina yakınlarında bu adla bir yer vardı. Milattan önce 4. Yüzyılda bilgin Platon (Eflatun) öğrencilerini orda toplayıp söyleşiler düzenlerdi.

Zamanımızda da Akademi, büyük bilimsel kuruluşlara verilen addır. Bu kuruluşların geniş bilimsel araştırma, inceleme enstitüleri, laborotuvarları vardır. Yüksek kalifiye bilim adamları, uzmanlar, akademilerde bilimsel sorunları işlerler.

Ayrıca bazı öğretim kuruluşlarına akademi adı verilir. Sosyal Bilimler, Sosyal Yönetim Akademisi gibi.

Dayanışma

SORUMLU: O.Doğançay, YAZIŞMA ADRESİ: Erft Str. 1, 41 Duisburg — F.Almanya, BANKA HESABI: Sparkasse Dinslaken, Konto-Nr: 833731, 4220 Dinslaken, BLZ: 352 510 00

NEO-FAŞİZM AVRUPA İÇİN GERÇEK BİR TEHLİKE Mİ?

Viyana'da yayınlanmakta olan "Günümüzde Sovyetler Birliği" dergisi tarafından düzenlenen bir tartışmayı yayınlıyoruz. Tartışmaya katılan Sovyet bilim adamları: Prof.Dr. Wsewolod Jeshow (SBKP MK Uluslararası İlişkiler Bölümü); Prof. Dr. Alexander Blank (Öğretim Yüksek Okulu, Wologda); Dr.Alexander Galkin. (SSCB Bilimler Akademisi, Uluslararası İşçi Hareketi Enstitüsü); Ernst Henry (Yazar); Dr.Pawel Rachschmir (Devlet Üniversitesi, Perm); Dr.Michail Filatow (Devlet Öngörü Yüksek Okulu).

> Faşist eğilimli parti ve gruplar, yaklaşık 60 ülkede eylemlerini sürdürmektedirler. Bunlar tarafından kurulan uluslararası birlikler önemli mali kaynaklara sahiptir. "Uluslararası Faşizm" kitabının yazarı H.Krüger ve N. Lewinsen, "Faşizm yaşıyor. Sadece elbisesini değiştirip, kendisini yeni duruma uydurmuştur" diye yazıyorlar.
>
> Neo-faşistler tekrar yürüyorlar! Bütün Avrupa ülkelerindeki neo-faşist terör olaylarında son yıllarda bir artış görülmektedir. Şimdiye kadarki faşist terör eylemlerinin doruk noktasını, 2 Ağustos 1980 günü Bolonya'daki merkezi tren istasyonunda patlayan bomba ile 26 Eylül 1980 günü Münih'teki Ekim şenliğinde patlama oluşturmaktadır. Eylem yerleri değişik olmakla beraber, yapanlar aynıdır.

SORU: Batı'da seyrek olmakla beraber, sözde çağdaş burjuva toplumunun demokratik doğası nedeniyle onu reddedeceği gerekçesiyle, sağ veya sol radikalizmin herhangi bir yerde geniş ölçüde yerleşemeyeceği görüşü savunulmaktadır. Avrupa ülkelerindeki faşizm tehlikesini gerçek bir tehlike olarak mı görmektesiniz?

WSEWOLOD JESHOW: Geçmişe ve tarihe mal olmuş faşizm ve neofaşizmden güncel ve önemli politik kategoriler olarak söz etmekten vazgeçmenin zamanı artık gelmedi mi, gerekçesini Batı'da çok duydum.

Faşizm, benim görüşüme göre, onu getiren ve kullanan güçler varolduğu sürece halklar için bir tehlike olmaya devam edecektir.

Tarihsel tecrübeler öğretiyor ki, İtalyan ve daha sonra Alman tekelci burjuvazisi de, burjuva demokrasisi yöntemleriyle iktidarlarını sürdüremeyecek bir duruma geldikleri zaman, faşizme başvurmuşlardı. Mussolini ve Hitler, tesadüfi ve "mukadder" şahsiyetler olmayıp, bunalımın artması ve devrimci seslerin yükselmesi karşısında, iktidarı ellerinde bulundurанlar tarafından en vahşi diktatörlüğe geçmek için ortaya sürülmüşlerdi.

Birçok yapısıyla bir bunalım geçirmekte olan çağdaş burjuva toplumu, iktidardaki tekelci sermayenin bir iktadar şekli olarak açık diktatörlüğe sarılmayacağı ihtimalini asla dışlamaz.

Günümüzde neofaşizm, tekelci sermaye için politik bir yedektir. Ama yarın onu en ön plana getirmek için girişimde bulunulabilir.

Karşı cepheyi doğallıkla batılı ülkelerdeki anti-faşist güçler oluşturmaktadır. Bu güçlerin, neofaşizme karşı güvenlikli bir duvar dikecek kadar geniş ve etkin olduklarından eminim. Ayrıca geçmişin acı dolu derslerini unutmamışlarsa, (yani uyanık bulunma ve birlikte hareket etme gereği) bunu yapacak durumdadırlar.

ERNST HENRY: Batı Avru'padaki neofaşizmin şu veya bu şeklinin (örneğin İtalya, İspanya ve Portekiz'de, muhtemelen Federal Almanya Cumhuriyeti ve Fransa'da da) gelişmesi tehlikesi şüphesiz bir gerçekliktir. Hatta uluslararası durumun keskinleşmesi halinde, sağcı askerlerin faşist kasaplık için yüksek çığlıklar attıkları ve bir diktatörlük kurmak özlemini duydukları bir zamanda, bu tehlike özellikle artmaktadır.

ALEXANDER GALKİN: Faşizm, bunalımın sertleştiği bir dönemde, belli şartlar altında iktidara geldi. Bu şartlar, birçok gelişmiş kapitalist ülke burjuvazisinin önünde duran ve iktidarını korumak için bütün gücüyle başvuracağı çeşitli yöntemler sorunu olarak ortaya çıkar. Faşizmden, egemen sınıf açısından geleneksel burjuva partilerinin, yani eski iktidar sisteminin, yeni ekonomik ve sosyal gerçeklere uymama ve böylelikle sosyalizme "alternatif" yaratma için gerekli olanları yerine getirmesi beklenir. Başka bir deyişle, aşırı yöntemlerin kullanılmasıyla, devletin ekonomiye her türlü müdahelesinden başlayarak, halkın manevi hayatını bütünüyle manipule etmeye kadar varan bir devlet tekelci kapitalizmine geçiş programı gerçekleştirilir.

Egemen sınıflar daha sonra bir sıra ülkede bu geçiş dönemi için faşizm tecrübesinden yararlanılmayan başka bir yol bulamadılar.

Böylece faşizm, mukadder olan bir kaçınılmazlık değil, bu doğrultudaki yolların bir çeşididir.

Günümüzdeki kapitalizmin durumu, iki dünya savaşı arasındaki dönemde faşizmin doğuşu, güçlenmesi ve üstün gelmesine yol açan şartlardan birçok göstergeler açısından farklılıklar göstermektedir. Dünyada kapitalizm ile sosyalizm ve emperyalizm ile anti-emperyalist hareketler arasındaki yeni güçler dengesini hatırlama yeter. Öte yandan, kapitalist çelişkiler keskinleşmektedir. Bu bunalım, sadece ekonomiyi değil, ayrıca iktidar kurumlarını da etkilemektedir. Böylesi bir durumda, iktidar çevrelerinde "sert" iktidar şekillerini savunan grupların etkisi artar. Bu ise, sağ radikal güçlerin, bu arada neofaşistlerin eylemlerini kolaylaştırır.

PAWEL RACHSCHMİR: Herhangi bir Batı Avrupa ülkesinde, yakın bir gelecekte faşistlerin iktidara geçmesi ihtimali yoktur. Ama böyle bir ihtimal temelden dışlanamaz. Gerçek bir tehlike, nisbi olarak zayıf olan neofaşist hareketlerin kendileridir. Bunlar, terörist yöntemleriyle otoriter çözüm yanlıları için uygun olan gerginlik havasını yaratarak sağ bir darbeye yol açabilirler.

MİHAİL FİLATOW: Tehlike gerçekten vardır. Sağ güçler, faşist yöntemler de içinde olmak üzere her türlü araçla, günümüzdeki sosyal süreçlerin devrimlere dönüşmesini yoketmeye veya en azından durdurmaya hazırdırlar.

Böyle olmakla beraber, bugün dünyada egemen olan ve sınıf savaşının güçlenmesi, emekçilerin bilincinin artması ve kitlelerin bilgilenmelerini geliştirme özellikleri ile belirlenen sosyal-politik durum, faşist ideolojinin açık bir şekilde geniş çevrelere yayılmasını önlemektedir. Bu durumu göz önünde bulunduran sağ güçler, mantık dışı korkular ve ön yargıları canlandırmak için gittikçe daha üstü kapalı bir propagandaya başvurmaktadırlar. Bu propaganda, baş hedef olarak küçük burjuvaziye yönelmiştir.

SORU: Çeşitli neofaşist grupların taktikleri, program açıklamaları ve sloganları çoğu kez birbirinden oldukça farkediyor. Bu farklılık ne derecede ilkeseldir? "Neofaşist" olarak nitelendirilmesi için şu veya bu partinin hangi özelliklere sahip olması gerekir?

ALEXANDER GALKİN: Geçmişteki faşizmde olduğu gibi, bugünkü sağ radikal hareketlerde de hastalık derecesine varıp mantık dışı bir karaktere bürünen bir anti-komünizm, derin bir sosyal-politik tutuculuk, bazen açıkça; bazen de "yenileme" sloganları ardına gizlenmiş olarak, demokratik kurumlara karşı aşırı bir düşmanlık, sınırsız bir sosyal demagojiye yatkınlık, milliyetçi bir tarafgirlikle spekülasyon ve ona paralel aşırı bir şovenizm ve ırkçılık tipik özelliklerdir. Neofaşistler arasında görülen ideolojik fikir ayrılıkları, ikinci derecedeki sorunlarla ilgilidir.

ALEXANDER BLANK: Mali sermayenin en gerici, en şovenist ve en emperyalist unsurlarının açık diktatörlüğü olarak, 1933 yılı sonunda Kömünist Enternasyonal Yürütme Komitesi (KEIK)'nın 13. Plenumu tarafından yapılan ve daha sonra 1935'deki 7. Kongre kararları ile geliştirilen faşizm tanımı, Marksist teorinin büyük bir eseridir. Bu tanım, yüksek gelişkinlik düzeyi olan kapitalist ülkelerdeki faşizmin sınıf karakterini ortaya çıkarmış ve anti-faşist mücadelenin taktiğinin hazırlanmasında burjuvaziye karşı dikkatli ve ayrımlı bir yaklaşımı getirmiştir. Ana vuruş'un burjuva sınıfının bütününe karşı yöneltilmeyip, onun en gerici, en şovenist ve en saldırgan kesimine karşı yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Burada anlatılmak istenen, silahlanma yarışı ve yeni bir dünya savaşının alevlendirilmesi yanında, demokrasi ve işçi hareketinin acımasızca bir baskı altına alınmasında özel çıkarı olan askeri endüstri kompleksidir.

Faşizm, KEIK'nın 13. Plenumunda vurgulandığı gibi emperyalist egemenliğin sıradan bir şekli değildir. Faşizm, öteki gerici rejim şekillerinden farklı olarak, "tekelci sermaye için, küçük burjuvazi arasında bir kitle desteği sağlamaya çalışır. Kabuğundan sıyrılan köylülüğe, esnafa, memur ve görevlilere ve bu arada büyük şehirlerdeki deklase unsurlara hitap eder, hatta işçi sınıfı içine girmeye çalışır.

13. Plenum'un liyakatı, faşizmin politikasının yeni bir savaşın alevlendirilmesi ile ayrılmaz bir şekilde bağlı olduğunu gösteren bilime dayalı bir sonuç çıkarmış olmasındandır. Plenum, anti-faşist mücadeleyi, yeni bir emperyalist savaşı durdurabilen ya da geciktirebilen işçi sınıfının mücadelesi ile bağlamıştır.

Ama KEIK'nın 13. Plenumu üzerinden hemen hemen 60 yıl geçmiş bulunuyor. Günümüz faşizmi, 1930'lardakinden çok daha farklı bir planda etkinlik göstermektedir. Daha da önemlisi, sosyalizm ve demokrasi güçleri geçmişle kıyas edilemiyecek kadar gelişmiş, işçi sınıfının olgunluk derecesi de o kadar artmıştır. Bu, neofaşist güçlerin manevra yeteneğini önemli bir ölçüde sınırlamaktadır. Ayrıca bugünkü neonazilerin selefleri ile Hitler faşistlerinin, halkların ve kamuoyunun gözünden tamamen düşmüş olduklarını da unutmamak gerek.

PAWEL RACHSCHMİR: Neofaşizmin ulusal şekillerinin program belgelerinde, sloganlarında ve hatta kendi aralarında fikir ayrılıkları olduğu gerçekten gözlenmektedir. Bu da, onların somut duruma uyma ve her türlü ulusal ve yerel özellikleri gözönünde bulundurma çabalarıyla açıklanabilir. Politik mücadele taktiği ile ilgili olarak bu alanda aralarında çok az fikir ayrılığı bulunmaktadır. Azgın anti-komünizm, şu veya bu şekilde sahte demokrasi cümleleriyle harmanlanıp örtülen otoriter eğilimler, seçkinlik-üstünlük düşüncesi, terörist yöntemlerin kullanılması, militarizm, milliyetçilik ve yabancı düşmanlığı propagandası —hepsi de şu veya bu grubun neofaşist olarak kabul edilmesi için gerekli olan genel tanıtıcı özelliklerdir. Doğal ki, bu özelliklerden bazıları başka aşırı gruplarda da bulunabilir, ama genel olarak bakıldığında neofaşistler için tipik özelliklerdir.

ERNST HENRY: Ben, faşizmin bugüne kadarki tanımını günümüz için şöyle değiştireceğim: Faşizm, askerlerle tekelci sermayenin teröre dayalı diktatörlüğüdür. Askeri diktatörlük faşizminin artan önemi burada vurgulanmalıdır.

SORU: Neofaşistlerin bugünkü program, ülkü ve sloganlarına bakıldığı zaman belirli bir devamlılık gözlemlenebilir mi? Değişmemiş olarak kalan nedir? Neresi değişebilirdi ve 2. Dünya Savaşından sonraki dönemde oluşan değişimlerde yeni olan nedir?

ERNST HENRY: Hitler ve Mussolini zamanındaki, kendini büyük partilere yaslamak isteyen eski tip faşizm, şimdi stratejisini değiştirmektedir. Çünkü şimdilik Güney İtalya dışında hiçbir yerde geniş halk kitleriyle birleşemiyorlar. Eski tip faşizm, askeri faşizme dönüşerek, komplo ve darbeler yoluyla nerede imkan bulursa generallerin teröre dayalı diktatörlüğünü kurmaya çabalamaktadır. Diktatörlerin çömezliğini yapanlar sıradan adi faşistlerdir. Bu çeşit askeri faşist kliklerin bir sıra ülkede sessizce veya kısmen açıkça Amerikan militaristleri tarafından desteklenmekte olduğu olgusu da aynı derecede önemlidir.

ALEXANDER BLANK: Neonaziler, geçmişte Hitler faşistlerinin yaptığı gibi demagojik nedenlerle büyük sermaye üzerine "saldırmak"tan geri durmazlar. Günümüzde neonazi örgütlerin çoğu, nazilerin 1920 ve 1930'larda yaptıkları gibi "sosyalizm" sözünü kullanmıyorlar. Bu kavram, kitlelerin bilincinde derhal SSCB ve diğer sosyalist ülkelerde kurulmuş olan yaşayan sosyalizmi hatırlatmaktadır.

Neonazilerde yeni olan nedir? Bu, kendilerini demokrasi ve anayasal düzenin düşmanı olarak değil de, "geliştirilmiş" hâlinin bir dostu olarak takdim etme çabalarıdır. Örneğin Alman ırkının üstünlüğü yerine, "atlantik"in üstünlüğü ve "batılı insan"ın her alanda üstün bir yere sahip olduğu görüşü yaygınlaştırılmaktadır. Üstü kapalı olarak yeni bir dünya savaşı için çağrı yapılmakta ve şimdilik sadece tarihsel bir haksızlıktan şikayet edilmektedir.

WSEWOLOD JESHOW: Neofaşistler, geçmiş yılların faşizminin belirli dogma ve dış görünüşündeki özelliklerine bağlıdırlar. Aynı zamanda şu veya bu neonazi parti, kamu önüne çıkar çıkmaz, örneğin seçimlere katılmadan önce geçmişle ilgili en çok bilinen özelliklerini inkar ederler. Dahası, neofaşistler kendilerini, o ülke ve topluma sadece huzur getirmek isteyen demokratlar olarak takdim ederler.

PAWEL RACHSCHMİR: Geleneksel faşizm ile bugünün faşizmi arasındaki devamlılık çok belirgindir. Bu konuya daha önce değinmiştik, ama özgüllüğü açısından kültür, ideoloji ve kişilik için büyük bir önem kazanmaktadır. Daha çok tek tek grupların nisbi zayıflığı nedeniyle açıklanabilen, çeşitli ülkelerdeki neofaşist hareketlerin bütünleşmesi eğilimi, eskisinden önemli oranda daha güçlüdür. "Eski" ve "yeni" faşizm arasındaki büyük bir benzerliğin, program ve propaganda konuşmalarından çok, taktiklerdeki benzerlikte olduğu görülmektedir.

MİCHAİL FİLATOW: Neofaşist liderler, propaganda açısından faşizm ideolojisini sözümona politik içeriğinden bağımsız olarak, faşizmin kendisiyle ilgili olmayan kendi başına bir fenomen olarak sunmak için çaba gösterirler. Burada ideolojik sistem politikadan uzaklaştırılmakta ve faşizmin sosyal yapısı saklanmaktadır. Nazizmin suçu ve insanlık düşmanı eylemleri, tek tek kişilerin "hata" ve "zayıflık"ları olarak gösterilmektedir. Faşizm, insan ruhunun metafizik derinliklerinden çıkmış gibi açıklanmaktadır. Bu bağlamda, neofaşist ideolojinin yapısında, faşizmin "devrimci-romantik" değerler sistemi, "radikal hümanizm" veya Batı'yı Doğu'ya karşı koyan "yeni" kültür sınıflaması gibi demagojik "kültür sorunları" öne sürülmektedir. Neofaşistler, "Batı uygarlığı"nı, "Doğu'dan gelen tehlike"ye karşı korumak üzere militan bir "Avrupalılık" için çağrıda bulunmaktadırlar.

Naziler için karakteristik olan "kuzeyli insan"ın saldırganlığı ve sertliğini övme yerine, şimdi insanlık doğasının ezeli ilkeleri üzerine "daha sakin" (ama daha az tehlikeli olmayan) bir yorum getiriyorlar.

Çağımızda savaşın destanlaştırılması, gerçek bir tasvir görünümünü alıyor. Bir yandan savaş korkusu verilirken, öte yandan da savaş, bir eğitim aracı ve "yiğitliğin", "arkadaşlığın" ve "görevin" görünüm şekilleri olarak pohpohlanıyor.

Faşist suçların aklanması şimdi daha ince yöntemlerle yapılıyor: Bu iki ana şekilde, tarihsel gerçeklerin saptırılması ve "cellat" ile "kurban"ın demagoji ile aynı kaba konması yoluyla gerçekleştiriliyor.

SORU: Neofaşizm tecrit edilmiş bir hareket midir, yoksa sosyal bir kitle tabanı kazanabilir mi? Neofaşistleri sadece teröre başvurdukları zaman tehlikeli addedenler haklı mıdır?

WSEWOLOD JESHOW: Kapitalist toplum, bir sıra ilkesel ve pratik olarak ortadan kaldırılamayan eksiklerine bağlı olarak kitlelerde sürekli bir hoşnutsuzluk yaratır. Neonaziler bu hoşnutsuzlukları defetmeye çalışırlar. Neonazizm, sosyal bir taban elde ettiği, yani kitlelerin bir kısmını kendi tarafına aldığı zaman, demokrasi için büyük bir tehlike oluşturur.

Benim görüşüme göre, bu çeşit görünümlere karşı mücadele etmek, neonazilerin aşırı saldırılarına karşı mücadele etmekten daha çok güçtür. Terörist eylemlere karşı polis kullanılabilir, ama kitleler arasına girmiş neonazi demagojilerine karşı sadece tüm anti-faşist güçlerin sabırlı ve sürekli bir aydınlatma çalışması ile karşı durulabilir.

ALEXANDER BLANK: Neofaşizm tecrit edilmiş bir hareket değildir. Hem sağ partilerle, hem de seyrek olmakla beraber "aşırı sol" fanatiklerle yakından bağlıdırlar. Neofaşistler, ancak teröre başvurdukları zaman belki tehlikeli olmayabilirler. Tehlikeli olan, faşizmi rehabilite etmek ve insanların kafalarında onu unutturmaya çalışma çabalarıdır.

PAWEL RACHSCHMİR: Neofaşizmin bütün özellikleri bir yana bırakılarak, geniş sağ radikal kanattan ayrı olarak incelenemez. Sağ radikalizmin spekturumu özellikle ideolojik açıdan olağanüstü bir renklilik gösterir. Neofaşizm ile sağ radikalizm arasında bir çeşit iş bölümü oluşmuştur. Sağ radikal gruplaşmalar, özellikle "yeni sağ"lar çeşitli ülkelerde gericiliğin entelektüel kadrosu olma iddiasıyla ortaya çıkarken, neofaşistler de pratik eylemleri yapmayı üstleniyorlar.

Kitle tabanı yaratmaya yönelik inatçı çabaları, şimdilik sınırlı sonuçlar getirmiş olmakla beraber, bundan ayrı olarak, burjuva toplumunun çektiği sosyal, ekonomik ve politik huzursuzluklar, "genel refah devleti" efsanesinin yıkılması ile geniş halk tabakaları arasında "bunalım bilinci" yaratmıştır. Bu nedenle bir kısım halk, faşizmin demagoji hapını yutabilir.

SORU: Hangi Batı Avrupa ülkesinde olursa olsun ilk bakışta her neofaşist hareketin şu veya bu şekilde birbirinden ayrı hareket ettiği sanılır. Oysa neofaşistlerin eylemleri arasında belli bir koordinasyon olduğu kesindir. Birleşik ve tek bir "Avrupa faşizmi" merkezinin var olduğuna inanıyor musunuz? "Kara Enternasyonal" hakkında ne düşünüyorsunuz?

ALEXANDER GALKİN: Bütün neofaşist eylemlerin birleşik ve tek bir merkezden yönetildiğine inanmak saflık olur. Ama aynı zamanda, birçok ülkedeki neofaşistlerin birbirleri arasında yakın ilişkiler olduğu da bir gerçektir.

WSEWOLOD JESHOW: Uluslararası neofaşist bir yönetim merkezinin var olması mümkündür. Ama bu parti ve gruplar, bütün dış renklilik farklarına rağmen, aynı politik çehreye sahip oldukları gibi ortak hedef ve görevlere de sahiptirler. Dahası, onlara farklı renkler veren güçler aynı olmakla kalmayıp, birbirleriyle de uluslararası planda yakın bağları vardır.

Uluslararası "Anti-komünist Liga" gibi gerici ve aşırı bir örgüte dikkatinizi çekmek istiyorum. Böylesi örgütler, neofaşist eylemlerin uluslararası planda koordinasyonu için şüphesiz kullanılabilmektedirler.

ALEXANDER BLANK: Anlaşılabilir nedenler yüzünden neonazilerle olan ilişkilerini dikkatlice örtbas etmek isteyen bazı güçlü tekeller, şüphesiz neonazilere destek olmaktadırlar.

Günümüzde neofaşistler, uluslararası planda daha çok terör ve fesatçılık eylemleri düzenleme amacıyla birlikte ve ortaklaşa çalışmaktadırlar. Eylemlerini koordine etmeye çalışarak, ortak çabalarıyla neonazilerin hapis ve tutukevlerinden kaçırılmasına ve nazi suçlularıyla teröristleri saklamaya çabalamaktadırlar.

Gerçek anlamda bir kadro merkezi ile bir "Kara Enternasyonal" Koordinasyon Merkezinin varlığına basında birçok kez değinilmiş olmakla beraber, ben böyle bir merkezin varlığına mümkün gözü ile bakmıyorum. Daha çok başka türlü bir birlikten söz edilebilir: Çeşitli ülkelerden neofaşistlerin oldukça sık olarak bir araya gelip toplandıkları bir gerçektir. Bu bir çeşit "tecrübe alış-verişi" oluyor.

PAWEL RACHSCHMİR: Avrupa faşizmi güçlerinin koordinasyonunun, açıkça iki alanda sürdürüldüğü vurgulanmalıdır: Bunlardan ilki olan ideolojik ve programatik alanda perişan bir karmaşa sürmektedir. Ama eylem alanında, eylemler çok yüksek düzeyde karşılıklı olarak çoğu kez onaylanmaktadır. Çeşitli ulusal neofaşist gruplaşmalar tarafından uygulanan terör eylemlerindeki eşzamanlılık, bir çeşit mafia benzeri bir örgütte biraraya gelmiş, zengin bir mâli desteğe sahip, gizli uluslararası bir merkezin varlığını kanıtlamaktadır.

SORU: 1920-30'lardaki anti-faşist mücadelenin tecrübelerinden hangileri günümüzde de güncelliğini korumaktadır?

ALEXANDER GALKİN: Özellikle faşist tehlikenin zamanında tanınması ve doğru değerlendirilmesi ve buna dayanılarak bütün anti-faşist ve demokratik güçlerin birliğini oluşturma gerekliliği.

ALEXANDER BLANK: Daha KEIK'nın 13. Plenumunda, faşizmin köklerinin emperyalizmin doğasında yarattığı, ama faşist diktatörlüğün politik gelişmenin mutlaka kaçınılmaz bir aşaması olmadığı vurgulanmıştı. Anti-faşist mücadele, zamanında ve enerjik olarak başlatılabilirse, faşizm önlenebilir.

1920-30'lu yılların ve 2 nci Dünya Savaşı dönemindeki anti-faşist mücadelenin tecrübeleri, günümüzde de hâlâ daha önemini korumaktadır. Bu tecrübelerden çıkarılan ana sonuçlar şunlardır: İstisnasız bütün anti-faşist güçlerin —komünist, sosyal demokrat, liberal, dindar, pasifist, sendika üyesi, kadın ve gençlik örgütleri üyesi ve ayrıca ilerici aydınların— birliği başarının güvencesidir.

WSEWOLOD JESHOW: Geçmiş tecrübeler, faşist hareket daha ortaya çıkar çıkmaz ona karşı aktif mücadelenin başlatılması gerekliliğini özellikle kanıtlamaktadır. Faşizm sosyal bir taban kazandığı ve iktidara geçme eğilimini arttırdığı zaman, ona karşı mücadele olağanüstü güçleşir ve sadece çok büyük çabalar değil, büyük bir insansal özveriyi de gerektirir.

Tarih, sadece toplumdaki bütün anti-faşist ve demokratik güçlerin faşizme karşı çıkmaları halinde ona karşı etkin mücadele verebileceğini öğretiyor.

Örneğin Alman faşizmi fiziksel olarak sıralya komünistleri, sosyal demokratları ve liberal demokratik burjuva partilerini ortadan kaldırmayı hesaplamıştı. Hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde görülmüştür ki, yapıları gereği anti-faşist olan tüm güçler zamanında faşist tehlikeyi tanıyıp ona karşı birlikte yenilmez bir engel oluştursalardı, Almanya, Avrupa ve dünyanın tarihi bugün başka bir akış gösterecekti.